

Zdravé město Prostějov

Irena Gottwaldová

Bakalářská práce
2012

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Irena GOTTWALDOVÁ**
Osobní číslo: **M09215**
Studijní program: **B 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Zdravé město Prostějov**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Zpracujte hlavní teoretické poznatky a definujte základní pojmy v oblasti trvale udržitelného rozvoje a místní Agendy 21.
- Popište legislativní a institucionální rámec trvale udržitelného rozvoje.
- Popište Projekt Zdravého města v ČR včetně jeho současného stavu.

II. Praktická část

- Zpracujte analýzu města Prostějov a popište jeho zapojení do projektu Zdravé město.
- Popište a zhodnoťte současné aktivity města a sledované ukazatele v rámci projektu Zdravé město a naplňování místní Agendy 21.
- Navrhnete nové aktivity a vhodný postup pro další rozvoj zdravého města Prostějov.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] KAŠPAR, J., PETROVÁ, M. Místní agenda 21: informace, postupy, kritéria. Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR, 2006. 55 s. ISBN 80-7212-435-8.
[2] Kolektiv autorů. K udržitelnému rozvoji České republiky: vytváření podmínek. Svazek 5. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 2002. 143 s. ISBN 80-238-8378-X.
[3] ŠILHÁNKOVÁ, V. Indikátory udržitelného rozvoje. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2007. 52 s.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Veronika Hubáčková**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: **2. dubna 2012**
Termín odevzdání bakalářské práce: **18. května 2012**

Ve Zlíně dne 2. dubna 2012

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 18. 5. 2012

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce „Zdravé město Prostějov“ je koncipována tak, aby čtenáři přiblížila problematiku aplikace principů (trvale) udržitelného rozvoje, v rámci procesu místní Agenda 21 obecně i konkrétně na příkladu jednoho ze statutárních měst ČR. V teoretické části jsou vymezeny základní pojmy, definovány principy, popsány základní dokumenty z oblasti trvale udržitelného rozvoje i MA 21, institucionální zabezpečení v České republice a systém nastavení monitoringu činností municipalit v rámci agendy. Praktická část přibližuje proces aplikace výše uvedených principů v konkrétních podmínkách statutárního města Prostějov. Jsou zde uvedeny konkrétní akce, které město provádí za účelem dosažení spokojenosti občanů se životem ve městě. Součástí praktické části bakalářské práce je také zhodnocení dosavadního postupu aktérů Zdravého města a navržení inovací v některých oblastech.

Klíčová slova: (trvale) udržitelný rozvoj, dokument Agenda 21, místní Agenda 21, Kritéria místní Agendy 21, Národní síť Zdravých měst, Společné evropské indikátory, statutární město Prostějov, vlastní indikátory, kampaň a osvěta.

ABSTRACT

The bachelor thesis „Healthy city of Prostějov“ is framed to introduce to the reader the topic of application of principles of sustainable development in the case of the local Agenda 21 either in general and in factual terms. In theoretical part of this thesis are defined: basic terminology, principles, main documents of sustainable development and of local Agenda 21, institutional provision in conditions of Czech Republic and the monitoring system of activities in municipalities. The application process of general principles in concrete conditions of corporate town Prostějov is described in practical part of this thesis. There are listed specific actions what town arranges to satisfy its inhabitant's lives. And important piece of this part is evaluation of progress up to now and improvement suggestion in some cases.

Keywords: sustainable development, the document Agenda 21, local Agenda 21, the local Agenda 21 Criteria, Healthy Cities of the Czech Republic, European common indicators, corporate town Prostějov, self-indicators, campaign and further education.

Poděkování:

Na začátku této práce bych ráda poděkovala vedoucí své bakalářské práce Mgr. Veronice Hubáčkové, za její profesionální přístup, předání zkušeností, vstřícnost a ochotu pomoci při zpracovávání této práce. Zvláštní poděkování patří za spolupráci PaedDr. Aleně Dvořákové – koordinátorce projektu Zdravé město, která obohatila mou práci o poznatky z praxe a důležitými informacemi. A v neposlední řadě musím poděkovat svým nejbližším, za silnou podporu po celou dobu studia.

Motto:

„Na konci díla poznáme, čím jsme měli začít.“

Blaise Pascal

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9	
I	TEORETICKÁ ČÁST	11
1	ÚVOD DO PROBLEMATIKY UDRŽITELNÉHO ROZVOJE	12
1.1	DEFINICE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE	12
1.2	ZÁKLADNÍ POJETÍ KONCEPTU UDRŽITELNÉHO ROZVOJE	14
1.3	ZÁKLADNÍ PRINCIPY UDRŽITELNÉHO ROZVOJE	15
2	DOKUMENT AGENDA 21 A MÍSTNÍ AGENDA 21	17
2.1	HISTORICKÉ SOUVISLOSTI DOKUMENTU AGENDA 21	17
2.1.1	Světový summit o udržitelném rozvoji 2002	18
2.2	DOKUMENT AGENDA 21	18
2.3	MÍSTNÍ AGENDA 21	20
2.3.1	Role místních úřadů v místní Agendě 21	21
3	DALŠÍ KONCEPČNÍ DOKUMENTY Z OBLASTI UDRŽITELNÉHO ROZVOJE	23
3.1	STRATEGIE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE PLATNÁ V OBDOBÍ 2004 - 2009	23
3.2	STRATEGICKÝ RÁMEC UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ČR PLATNÝ OD ROKU 2010	24
3.3	KONCEPCE PODPORY MÍSTNÍ AGENDY 21 V ČESKÉ REPUBLICE DO ROKU 2020	26
4	SOUVISEJÍCÍ LEGISLATIVA	28
5	INSTITUCE V RÁMCI UDRŽITELNÉHO ROZVOJE A MÍSTNÍ AGENDA 21	29
5.1	NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST.....	29
5.2	RADA VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY PRO UDRŽITELNÝ ROZVOJ.....	30
5.2.1	Pracovní skupina pro místní Agendu 21 Rady vlády pro udržitelný rozvoj.....	31
6	INDIKÁTORY, KRITÉRIA MÍSTNÍ AGENDY 21, DATABÁZE	32
6.1	SPOLEČNÉ EVROPSKÉ INDIKÁTORY – EUROPEAN COMMON INDICATORS	32
6.2	KRITÉRIA MÍSTNÍ AGENDY 21	33
6.2.1	Kategorie	34
6.2.2	Jednotlivá kritéria a ukazatele	36
6.3	DATABÁZE MÍSTNÍ AGENDY 21	37
II	PRAKTICKÁ ČÁST	38
7	CHARAKTERISTIKA MUNICIPALITY	39
8	ZAPOJENÍ MĚSTA PROSTĚJOV DO PROJEKTU ZDRAVÉ MĚSTO	41
8.1	PRŮBĚH VÝVOJE	41
8.2	SOUČASNÝ STAV	42
8.2.1	Financování Zdravého města Prostějov	43
9	SROVNÁNÍ INDIKÁTORŮ RŮZNÝCH OBLASTÍ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE MĚSTA PROSTĚJOV	45

9.1	KOMUNITNÍ PLÁN ZDRAVÍ A KVALITY ŽIVOTA PROSTĚJOV 2011-2012.....	45
9.2	SROVNÁNÍ MONITOROVACÍCH INDIKÁTORŮ ZA ROKY 2008 – 2011 – MĚSTO PROSTĚJOV	46
9.2.1	Průzkumy spokojenosti obyvatel	46
9.2.2	Vlastní indikátory města	49
10	SWOT ANALÝZA ZAPOJENÍ MĚSTA DO PROJEKTU ZDRAVÉ MĚSTO PROSTĚJOV.....	56
11	DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ POSTUP	58
11.1	ZAPOJENÍ VEŘEJNOSTI DO KOMUNÁLNÍHO PLÁNOVÁNÍ – ROZŠÍŘENÍ MEDIALIZACE	58
11.2	NÁVRH NA ZMĚNU V PROVEDENÍ DNŮ ZDRAVÍ.....	60
11.3	TVORBA NOVÉHO VLASTNÍHO INDIKÁTORU MĚSTA	61
	ZÁVĚR	62
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	63
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	70
	SEZNAM OBRÁZKŮ	72
	SEZNAM TABULEK.....	73
	SEZNAM PŘÍLOH.....	74

ÚVOD

Udržitelný rozvoj je pojmem široce definovatelným, ovšem ne neznámým. Obyvatelé této planety jsou každým dnem informováni médii o současném trendu „neudržitelnosti“. Znamená to, že lidstvo „vegetuje“ na této planetě na úkor nevyčerpatelnosti zdrojů, které jsou mu poskytovány. 21. století je pro tuto problematiku stoletím přelomovým. Přináší s sebou globální myšlenku. Lidé si začínají uvědomovat, že zdroje naopak vyčerpatelné jsou a že by s nimi měli nakládat rozumně. Myšlenka je spojena s časoprostorovou provázaností.

Mnoho lidí si pojem udržitelný rozvoj spojuje pouze s tematikou životního prostředí. Což považují za nesprávné. Nevím, zda je to vlivem nedostatečné informovanosti, či jakési „zaslepenosti“. Dá se jmenovat spousta věcí, které lze do této problematiky zahrnout. Proces udržitelnosti se týká celé společnosti, která zahrnuje oblasti kulturní, ekonomické, hospodářské či technického směru. Bezpodmínečná je mezinárodní spolupráce, redukce chudoby, změna v chování spotřebitelů, vzdělávání a osvěta lidí. Kromě limitujícího faktoru chudoby je ještě dalším významným faktorem počet obyvatel planety. V současné době odborníci varují před tzv. „přelidněním“. Otázkou, kterou zde musím položit ale je, zda problém spočívá ve velkém množství lidí, či naopak v nedostatečném množství zdrojů? Je zajímavé, že vyspělé státy tvoří menší procentuální část světové populace, ale přitom spotřebují velkou část množství zdrojů.

Další inovátorskou myšlenkou 21. století je upravovat rozhodování ve veřejné správě na základě principů udržitelnosti. Ačkoliv je udržitelný rozvoj myšlenkou globální, lze jej přetransformovat i na myšlenku místní. Představme si místní udržitelnost jako střípek skla. Pokud každý region (střípek) světa, bude dodržovat principy trvale udržitelného rozvoje a tím přispívat ke společnému dílu, stane se ze světa jedno velké, ucelené zrcadlo, do kterého se lidstvo bude moci v budoucnu s hrdostí podívat. Pokud budeme dělat, že se nás tento problém netýká, bude zrcadlo odkazu příštím generacím roztržité.

Cílem mé práce je zhodnotit dosavadní fungování jednoho ze „střípků“ udržitelného rozvoje – statutárního města Prostějov, které již dvanáct let dodržuje principy trvale udržitelného rozvoje. To je podpořeno členstvím v Národní síti Zdravých měst a dosažením kategorie C v rámci místní Agendy 21. Součástí mé práce je porovnání některých indikátorů sledovaných městem např. v oblasti spokojenosti obyvatel se životem ve městě (evropský indikátor), životního prostředí – kvalita ovzduší, kampaní a osvětových akcí či vzdělávání

v oblasti finanční gramotnosti. V návrhové části prezentuji svůj názor na medializaci celého projektu v rámci regionu, podávám pozměňující návrh na průběh osvětové akce v rámci zdravého životního stylu a také navrhuji podobu nového vlastního indikátoru města v oblasti monitoringu finanční gramotnosti obyvatel. V rámci dotazníkového šetření, spojeného s tvorbou evropského indikátoru A.1 (spokojenost obyvatel se životem ve městě) navrhuji také zařazení několika otázek jako zpětnou vazbu občanů města na fungování projektu. Celá tato práce má dokázat, že práce Zdravého města není jen „hezké povídání“, ale naopak zahrnuje provázanost mnoha oblastí rozvoje ve městě a spoustu úsilí aktérů.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

1.1 Definice udržitelného rozvoje

O principu udržitelného rozvoje jsou zmínky v materiálech z 60. a 70. let minulého století, které byly zpracovávány především v Evropě. Ale k jeho uplatňování a zkoumání docházelo již dříve, prakticky od počátku lidské společnosti. Avšak současný stav ekonomiky a životního prostředí si vyžádal a stále vyžaduje bezodkladné řešení této otázky. Základním motivem je soulad člověka s přírodou, rozumné nakládání se zdroji, harmonické soužití lidských sídel a krajiny kolem. (Machová, 2007, s. 47)

Musíme si uvědomit, že žijeme v systému konečných zdrojů. Tedy, pokud nezačneme kolonizovat jiné planety ve Vesmíru, máme k dispozici pouze jakési konečné množství zdrojů, které je možno čerpat. Což bohužel ale není v souladu s návyky lidstva – civilizačními návyky. Po staletí bylo lidstvo zvyklé migrovat, objevovat nové kolonie, nové zdroje. V současné době již ale není kam migrovat. Proto je třeba změnit dosavadní civilizační návyky a zabránit dosavadnímu zhoršování životního prostředí, řešit tento problém. Ekolog PhDr. Ivan Rynda doslova ve své přednášce – *Udržitelný rozvoj, teoretická východiska* - vyzývá k převzetí individuální a skupinové odpovědnosti za globální stav světa v prostoru i čase. (CENIA, ©2012f)

Není jednoduché si konkrétně odpovědět na otázku: „Co to je (trvale) udržitelný rozvoj?“. Variant jednotlivých definic je mnoho, tudíž i na úrovni mezinárodní se na toto téma často diskutuje a vedou se mnohá jednání. (Reitschmiedová et al., 2003, s. 5) Každý odborník i laik si tento pojem vykládá po svém. Ani nelze přesně říct, který význam tohoto sousloví je správný. Zároveň mnoho publikací se věnuje existenci tohoto problému.

Ovšem definice ze Zprávy pro Světovou komisi OSN pro životní prostředí a rozvoj (WCED), která se jmenuje „Naše společná budoucnost“, nejvíce přibližuje základní aspekt udržitelného rozvoje. (Reitschmiedová et al., 2003, s. 5) Je snad nejčastěji uváděnou definicí trvale udržitelného rozvoje (dále i TUR). Dovolím si sem uvést její plné znění, interpretované její autorkou (tehdejší předsedkyní této komise Gro Harlem Brundtlandovou). Tato definice z roku 1987 říká, že:

„(Trvale) udržitelný rozvoj je takový způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat jejich vlastní potřeby.“
(Gro Harlem Brundtlandová, 1987 cit. podle Reitschmiedová et al., 2003, s. 5)

Definice ze Světového summitu k udržitelnému rozvoji v Johannesburgu v r. 2002, který byl věnován integraci ekonomické, environmentální a sociální politiky (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2009a) navíc říká, že udržitelný rozvoj znamená především *rovnováhu* tří základních oblastí našeho života. Rovnováhu mezi ekonomikou, sociálními aspekty a životním prostředím, s čímž souvisí rovnováha mezi zeměmi, různými společenskými skupinami, dneškem a zítřkem apod. (Reitschmiedová et al., 2003, s. 5)

Summit v Johannesburgu (je o něm zmínka v kapitole 2.1.1) byl v pořadí již třetím, na kterém bylo konstatováno, že navzdory všem úsilím neustále pokračuje devastace přírody a přírodních zdrojů v globálním měřítku a emise skleníkových plynů postupuje dokonce rychleji než by odpovídalo růstu světové populace. (Ministerstvo zahraničních věcí, ©2012)

„(Trvale) udržitelný rozvoj je komplexní soubor strategií, které umožňují pomocí ekonomických prostředků a technologií uspokojovat lidské potřeby, materiální, kulturní i duchovní, při plném respektování environmentálních limitů; aby to bylo v globálním měřítku současného světa možné, je nutné redefinovat na lokální, regionální i globální úrovni jejich sociálně-politické instituce a procesy.“ (Ivan Rynda, 2000 cit. podle CENIA, ©2012f)

Výše uvedená definice napovídá, že i fungováním veřejné správy, na vysoké úrovni kvality, vede ta správná cesta k udržitelnému rozvoji. Této oblasti se na lokální a regionální úrovni zabývá místní Agenda 21 (a její aplikace na konkrétní region), která je předmětem této bakalářské práce.

Kašpar, Petrová et al., ve své publikaci *místní Agenda 21: Informace, postupy, kritéria* uvádí, že udržitelný rozvoj na místní úrovni se dá sledovat například v oblastech:

Zaměstnanosti, možnosti a přístupnosti vzdělání, spravedlnosti a bezpečnosti, zajištění práv menšin, dopady dopravy, nakládání s odpady, surovinami a vodou, znečišťování ovzduší či stavu okolní přírody. (2006, s. 4)

1.2 Základní pojetí konceptu udržitelného rozvoje

Pracovní skupina pro udržitelný rozvoj regionů, obcí a území při Ministerstvu pro místní rozvoj, asi nejlépe rozčlenila pojem udržitelného rozvoje do tří základních konceptů:

- První koncept je uváděn jako obecně formulovaný koncept udržitelného rozvoje (definice dle předsedkyně Brundtlandové z r. 1987). TUR je brán jako rozvoj, jež zajistí potřeby současných generací tak, aby nebylo ohroženo splnění potřeb příštích generací a také, aby se tak nedělo na úkor jiných národů. Tuto definici si můžeme vykládat obecně eticky, nevíme však, jaké budou potřeby budoucích generací.
- Druhý koncept je založen na rovnováze tří pilířů udržitelného rozvoje v podobě: ekonomického, sociálního a environmentálního pilíře (definice ze Světového summitu k udržitelnému rozvoji v Johannesburgu v r. 2002). Udržitelnost je v tomto ohledu brána jako rovnoměrná vyváženost vývoje mezi vývojem ekonomiky (ekonomický růst a zaměstnanost), životní úrovní obyvatel (sociální rozvoj respektující potřeby všech) a zátěží životního prostředí (ochrana životního prostředí a šetrné využívání přírodních zdrojů). Dojde-li k nevyváženému rozvoji některého z těchto pilířů, dojde k neudržitelnému rozvoji.
- Třetí koncept udržitelného rozvoje vychází z ekonomických principů, resp. z potenciálu kapitálových aktiv (kapitálový přístup k udržitelnému rozvoji). Hovoří o kapitálu lidském, sociálním, přírodním, produkčním a finančním. Vývoj je pokládán za udržitelný za předpokladu dlouhodobě rostoucího kapitálu. (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2009a)
- Tři pilíře udržitelného rozvoje by měly být doplněny ještě o územní či prostorovou dimenzi, protože většina ze sledovaných jevů se promítá právě do území. (Šilhánková, 2007, s. 7)

Podmínkou k dosažení udržitelnosti je provedení mnoha změn ve všech základních oblastech UR, tak aby došlo k již výše zmíněné rovnosti. Takový proces změn, v němž dochází ke zvyšování současného i budoucího potenciálu plnění lidských potřeb a toho, co si lidé nárokují. Jedná se o harmonii ve využívání zdrojů, alokaci investic, orientaci technického pokroku a institucionálního vývoje. Nejširší chápání jímá TUR jakožto dosahování harmonie ve společnosti lidí a v souladu s přírodou. (Grospič et al., 2008, s. 218) Pro lepší před-

stavu procesu dosahování udržitelnosti je v Příloze I vložen obrázek průběhu změn v jednotlivých oblastech.

1.3 Základní principy udržitelného rozvoje

Řešení problémů i tvorba rozvojových plánů, které mají směřovat k udržitelnosti, vyžaduje respektování určitých principů. Mezi základní principy udržitelného rozvoje obsahuje dokument *Agenda 21*, a v *Metodice pro místní agendy v ČR* je popisuje Reitschmiedová et al., patří:

1. propojení základních oblastí života

ekonomické, sociální a životního prostředí; Pokud plán a jeho následná realizace upřednostňuje jen jednu nebo dvě z těchto oblastí nelze očekávat nastolení udržitelného rozvoje a dlouhodobé efektivity.

2. dlouhodobá perspektiva

Strategické plánování zahrnuje úvahu hlavně nad dlouhodobými dopady každého rozhodnutí. Je nutné brát v potaz otázku budoucnosti.

3. kapacita životního prostředí je omezená

Planeta Země je uzavřeným systémem, tedy zdroje surovin, látek a funkcí, které potřebujeme k životu, nejsou nevyčerpatelné. Stejně tak jako prostor - lidstvu chybí další lokality pro ukládání odpadů a jiných znečištění.

4. předběžná opatrnost

Nízká znalost přírodních procesů a zákonů, by měla nabádat člověka k opatrnosti v chování. Zatím ještě nevíme, jaké důsledky v budoucnu mohou mít některé naše současné činnosti.

5. prevence

Je lépe problémům předcházet než jen řešit následky. Předcházení je mnohem efektivnější než vynakládání velkého množství zdrojů na řešení následných dopadů. Ať už zdroje časové, finanční či lidské.

6. kvalita života

V tomto bodě nehovoří autorka jen o kvalitě materiální, ale i společenské, etické, estetické, duchovní, kulturní a další. Každý člověk má přirozené právo na kvalitní život

7. sociální spravedlnost

Mělo by probíhat spravedlivé dělení příležitostí a zodpovědnosti mezi země, regiony i rozdílné sociální skupiny. Chudoba jako ohrožující faktor udržitelného rozvoje diferencuje naši společnost v otázce zodpovědnosti. Na sociální oblast – jako pilíř udržitelného rozvoje je v poslední době kladen stále větší důraz. Ekonomika je považována za nástroj ke zlepšení sociální úrovně obyvatel.

8. zohlednění vztahu „lokální – globální“

Regionální činnosti vytvářejí nebo pomáhají řešit problémy na globální úrovni – a platí to i opačně. V souvislosti s body 5 a 9 – Předběžná opatrnost, Mezigenerační odpovědnost - je nasnadě zmínit jakousi časoprostorovou provázanost. Například kácení pralesa v Jižní Americe, či masivní boom průmyslu v Číně může do několika let ovlivnit situaci u nás.

9. vnitrogenerační a mezigenerační odpovědnost (či rovnosti práv)

O spravedlnosti a rovnosti se hovoří i u tohoto principu. Je požadováno zabezpečení rovnosti po stránkách národnostních, rasových a jiných. Současné i budoucí generace mají práva na zdravé životní prostředí a sociální spravedlnost. Současné generace nesou také břemeno morální odpovědnosti za problémy, které lidstvo nyní tvoří. Budoucí generace budou povinny tyto problémy řešit. Dá se zde vůbec hovořit o trvale udržitelném rozvoji? Autorka ve své publikaci nabádá čtenáře k zamyšlení nad globální odpovědností současných generací za budoucnost těch následujících.

10. demokratické procesy

Veřejnost má být zapojována do plánování již v počátcích. Tvůrci plánů takto získávají obecnou podporu pro jejich realizaci a objektivnější úhel pohledu. (2003, str. 7-8)

2 DOKUMENT AGENDA 21 A MÍSTNÍ AGENDA 21

2.1 Historické souvislosti dokumentu Agenda 21

„Agenda 21 je dokumentem OSN, který rozpracovává principy udržitelného rozvoje v globálním měřítku do jednotlivých problémových oblastí.“ (Reitschmiedová et al., 2003)

K přijetí tohoto dokumentu došlo v roce 1992, byl sestaven účastníky **Konference OSN o životním prostředí a rozvoji** (UNCED), v brazilském Rio de Janeiru. Tato konference je doposud označována jako „Summit Země“. Dostavilo se 10 000 oficiálních delegátů ze 178 zemí světa, z toho 116 hlav států a 15 000 aktivistů na paralelním globálním fóru. Naléhavost otázek dalšího vývoje naší planety byla předmětem jejich diskuzí. Mezi naléhavá témata nebylo zařazeno jen životní prostředí, nýbrž byl rozebírán i budoucí rozvoj v globálním měřítku v souvislosti s kvalitou života člověka. (Reitschmiedová et al., 2003, s. 6)

O této konferenci se již zkratkovitě zmiňuji v první kapitole své práce. Mj. zde bylo konstatováno, že aktuální problémy lidstva převyšují kompetence jednotlivých zemí, tudíž **mezinárodní spolupráce** se jeví být nepostradatelným nástrojem pro kvalitní uplatnění principů UR. V průběhu konference byla vytvořena komise OSN pro udržitelný rozvoj, která se pravidelně schází a rokuje nad tím, jak jsou závěry, stanovené v Riu, uplatňovány v praxi. (Reitschmiedová et al., 2003, s. 6)

Výsledkem velmi složitých jednání byla shoda na určitých zásadách a přijetí několika významných dokumentů, které podepsali také představitelé tehdejšího Československa. Těmito dokumenty jsou:

- Deklarace z Rio de Janeira, o životním prostředí a rozvoji
- Rámcová úmluva Spojených národů, o změně klimatu,
- Úmluva o biologické rozmanitosti,
- Prohlášení k principům globální dohody o využívání, ochraně a trvale udržitelném rozvoji všech typů lesů,
- Agenda 21 (Reitschmiedová et al., 2003, s. 6)

2.1.1 Světový summit o udržitelném rozvoji 2002

Po uplynutí deseti let od setkání vrcholných představitelů jednotlivých zemí v Riu, se konala další důležitá konference – Světový summit o udržitelném rozvoji¹ v Johannesburgu. Na této konferenci byl potvrzen a zdůrazněn význam místních a regionálních procesů pro zavedení a použití inovovaných a před deseti lety deklarovaných přístupů k regionálnímu rozvoji. Především se ale rokovalo o tom, jak přejít od plánu k akci. Tedy jak principy udržitelného rozvoje převést do realizace v realitě. Byl vytvořen **Implementační plán**, ve kterém je zdůrazněn význam místních Agend 21 a místních akcí pro celkovou udržitelnost. I vláda ČR závazně přislíbila jeho realizaci. (Reitschmiedová et al., 2003, s. 16)

Souběžně s tímto summitem probíhal také Summit místních správ², na kterém se zástupci států (i ČR) zavázali k rozvíjení místní Agendy 21 (dále i MA 21) pod heslem: „*Od Agendy k Akci*“. Tito se také shodli na tom, že celkový vliv většiny místních (regionálních) projektů na využívání zdrojů a stav životního prostředí hraje významnou roli v souvislosti ke globálním či národním cílům. (Reitschmiedová et al., 2003, s. 16)

2.2 Dokument Agenda 21

„AGENDA 21 znamená program pro 21. století, ukazující cestu k udržitelnému rozvoji na naší planetě. Je komplexním návodem globálních akcí, které mohou poznamenat nebo ovlivnit přechod na udržitelný rozvoj a zároveň koncepčním podkladem pro vytvoření Místní agendy 21.“ (Reitschmiedová et al., 2003, s. 6)

„**Agenda**“ je slovo latinského původu a znamená program nebo také seznam věcí, které je třeba udělat, aby bylo dosaženo cíle.

Číslo „**21**“ odkazuje na 21. století a s ním spojené problémy, které lidstvo bude muset v zájmu přežití řešit.

Celý dokument, který čítá na 500 stran, se skládá ze 40 kapitol rozdělených do čtyř následujících částí, věnující se vždy jedné oblasti potřebné k udržitelnému rozvoji:

- 1) společenské a ekonomické rozměry,
- 2) uchovávání a šetrné využívání zdrojů a hospodaření s nimi ve prospěch rozvoje

¹ angl. World Summit on Sustainable Development

² angl. Local Government Session

3) posilování úlohy důležitých skupin,

4) prostředky implementace (Reitschmiedová, 1998, s. 7-8)

Každá kapitola se poté jednotlivě věnuje jedné oblasti, potřebné pro nastolení udržitelného rozvoje. Tato listina se stala strategickým plánem pro udržitelný rozvoj po celém světě. Někteří odborníci na problematiku UR tento dokument označují jako nejbližší charakteristiku podstaty udržitelného rozvoje, rozepsanou do několika set stran.

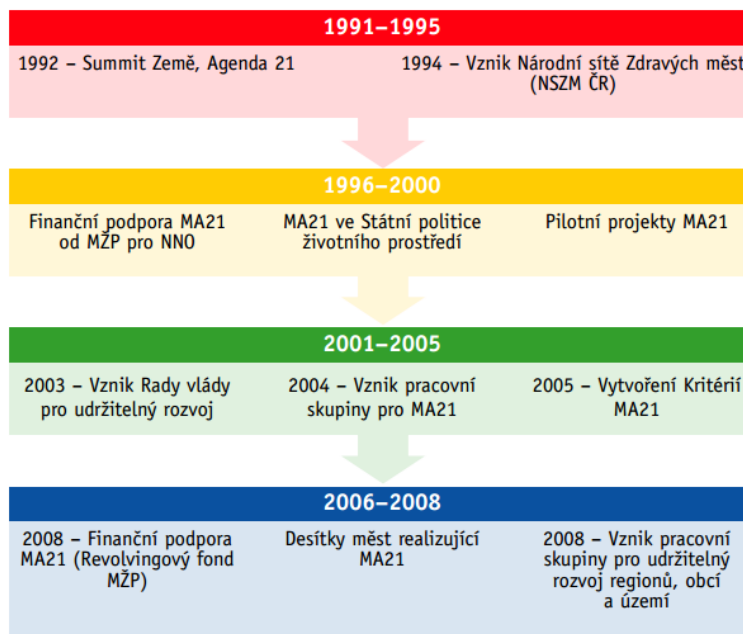
Uplatňování principů UR na místní úrovni je věnována 28. kapitola dokumentu Agenda 21. Dochází zde k „vyzdvižení“ místních správ jakožto orgánů s velkým vlivem na globální problémy. V rámci přijetí místních Agend 21 mohou nasměrovat vývoj k udržitelnému rozvoji na místní úrovni, čímž bude ovlivněna i úroveň globální. Programem místní Agendy zde má být přijetí strategického/akčního plánu rozvoje obce/regionu, vypracovaného ve spolupráci s veřejností, obyvateli, nestátními neziskovými organizacemi, profesními svazy, podnikateli a jinými. Pochopitelně celý proces má růst z kořenů principů udržitelného rozvoje. Jejich znění je možno najít v Deklaraci UNCED a jsou také rozpracovány přímo v dokumentu Agenda 21. (Reitschmiedová et al., 2003, s. 6-7)

„Na základě konzultací a vytváření konsensu by se místní orgány měly od občanů a od místních, občanských, komunitních, obchodních a průmyslových organizací „poučit“ a získat informace potřebné pro zformulování nejlepších strategií.“ (Reitschmiedová, 1998)

Zajímavostí tohoto citátu je doporučení o „poučení“ či případném učení místních zastupitelstev/úřadů od občanů a společenských skupin. Je to považováno za poměrně nový přístup, který může být pro mnohé úřady velmi netypický.

2.3 Místní Agenda 21

„MA21 je velkou příležitostí dosáhnout lepší kvality života pro místní obyvatele s dlouhodobou perspektivou rozvoje.“ (Reitschmiedová et al., 2003)

Obrázek 1: Nejdůležitější milníky historie MA 21 v letech 1991 - 2008 (CENIA, ©2008)

Obrázek č. 1 názorně zachycuje nejpodstatnější události pro vývoj místní Agendy na území ČR, nastalé mezi lety 1991 – 2008.

Reitschmiedová et al. uvádí MA 21 jako program rozvoje obce či regionu, který implementuje principy udržitelného rozvoje do praxe. Jinými slovy ji lze také chápat jako strategický plán, který propojuje ekonomické a sociální aspekty s oblastí životního prostředí a je vytvářen ve spolupráci s veřejností. V každém případě je u tohoto konceptu patrné zohlednění konkrétních problémů v dané lokalitě – proto místní. V dalším pojetí ji lze chápat také jako proces směřující k zajištění dobré správy a udržitelné kvality života a životního prostředí v určitém území. (2003, s. 14)

Zde je krátce uvedeno vysvětlení proč právě název místní Agenda 21:

místní odkazuje na Vaše vlastní místo působení – může to být bydliště, obec, případně region. Ovšem nelze zde hovořit o specifikaci místa pouze geograficky, je zapotřebí myslet také na historii, lidský potenciál, zdroje – tyto a další faktory společně s odborníky na danou problematiku tvoří specifické **místní** podmínky.

Bližší definice pojmu Agenda 21 je uvedena v předchozí kapitole.

Jak je již výše uvedeno, mateřským dokumentem pro MA 21 je dokument Agenda 21. Aplikace místní Agendy 21 není dána ani zákonem ani vládním nařízením, tudíž není povinná. Funguje jako nástroj k uplatnění principů udržitelného rozvoje v každodenní praxi všech členů společnosti. (Reitschmiedová et al., 2003, s. 14)

Nezbytnou součástí fungující MA21 bezesporu jsou:

- kvalitní strategické plánování a řízení včetně systému financování;
- průběžná a aktivní komunikace s veřejností - budování partnerství;
- systémové a měřitelné směřování k udržitelnému rozvoji. (CENIA, © 2012a)

Idea udržitelného rozvoje na místní úrovni zapadá do snah o kvalitní veřejnou správu – tzv. „good governance“. Vede místní aktéry (ať už politiky, občany, úřady, či zájmové skupiny) k tomu, dělat správné věci správně za účelem nastolení kvalitní správy věcí veřejných doplněné o budování partnerství.

2.3.1 Role místních úřadů v místní Agendě 21

Aby mohla být nastolena kvalitní správa věcí veřejných, je třeba si ujasnit, jakou roli hrají místní úřady v této oblasti. Reitschmiedová ve své publikaci *Práce s veřejností a místní Agenda*, vyjmenovává jednotlivé aspekty důležitosti místních úřadů v rámci procesu MA21. Uvádí, že místní úřady:

- Zastupují místní společenství a pracují v jeho zájmu.
- Při plánování mají významnou úlohu.
- Osvěta, poradenství, informace a příklady jsou jen některé nástroje, kterými mohou ovlivňovat místní obyvatele i návštěvníky.
- Jsou jimi realizovány, pověřovány a ovlivňovány služby, které nesou odpovědnost za kvalitu místního životního prostředí.
- Jsou vlivní a významní spotřebitelé, nakupující a zaměstnavatelé.
- Jsou správci či vlastníci velké části nemovitostí, pozemků a přírodního prostředí v lokalitě.
- Fungují také jako tvůrci pozitivní spolupráce s ostatními organizacemi a institucemi.

Autorka také přibližuje úlohu zastupitelstva v předávání pozitivních názorů, hodnot, potřeb a snah lidí do programů, projektů, politiky a plánů, a také v jejich praktickém uplatnění. (Reitschmiedová, 1998, s. 13-14)

„Místní Agenda 21 se zabývá uplatněním principů udržitelnosti a dobré správy v praxi a neměla by být pokládána za rozptylování od „opravdové“ práce. Naopak je tam, kde opravdová práce začíná a končí.“ (Reitschmiedová, 1998)

místní Agenda 21

**Obrázek 2: Logo místní Agendy 21
v České republice (Městská část
Praha 13, ©2012)**

3 DALŠÍ KONCEPČNÍ DOKUMENTY Z OBLASTI UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

3.1 Strategie udržitelného rozvoje platná v období 2004 - 2009

Zástupci České republiky se na Mimořádném zasedání Valného shromáždění OSN (tzv. Rio +5) zavázali zpracovat národní strategii udržitelného rozvoje do r. 2002. (Moldan, Hák, Kolářová, 2002, s. 17)

K jejímu schválení došlo usnesením vlády dne 8. prosince 2004. Cílem tohoto dokumentu bylo upozornit na reálné a možné problémy, které ohrožují přechod ČR k udržitelnému rozvoji a stanovovat taková opatření, která napomáhají předcházení těchto problémů, anebo alespoň mohou zmírnit jejich dopady. Koncepce byla původně plánována do roku 2014 (dlouhodobý dokument), avšak některé teze a úvahy zasahovaly až do roku 2030 (např. energetika). (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2009b) Ovšem již v roce 2010 byla přetransformována do podoby Strategického rámce udržitelného rozvoje. (viz. kapitola 3.2)

„Národní strategie udržitelného rozvoje ČR – si klade za cíl zaplnit až dosud existující mezeru. Cílem je prezentovat stručný, avšak dostatečně komplexní dokument, který přispěje k žádoucí transformaci společenského a hospodářského rozvoje České republiky v zájmu jeho udržitelnosti. Ukazuje hlavní problémy jak sektorového, tak systémového charakteru a naznačuje směry řešení. Jeho obsahem je vytyčení strategického rámce, který vychází z mezinárodně- přijatých dokumentů a předkládá návrhy relevantní pro Českou republiku.“ (Moldan, Hák, Kolářová, 2002, s. 17)

Monitorování stavu jednotlivých oblastí udržitelného rozvoje probíhá za pomoci sady indikátorů a publikace výsledků je zajišťována prostřednictvím situačních zpráv. *Situační zpráva ke Strategii udržitelného rozvoje ČR*, vydaná v roce 2009 za spolupráce Rady vlády pro udržitelný rozvoj a Ministerstva životního prostředí, sděluje, že ač v některých sledovaných oblastech ke zlepšení došlo (př. pokrytí ČR územně plánovací dokumentací obcí), v mnoha dalších ukazatelích setrvává nepříznivý vývoj (jmenovitě struktura ekonomiky, biodiverzita, korupce...). (Rada vlády pro udržitelný rozvoj, 2010)

3.2 Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR platný od roku 2010

Primárnějším a důležitějším dokumentem, který byl schválen usnesením vlády č. 37 dne 11. 1. 2010, je Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR (dále SRUR). Výše zmíněná strategie byla v roce 2010 nahrazena a aktualizována do podoby právě SRUR, který slouží jako zastřešující dokument všem koncepčním dokumentům, vypracovávaným v České republice. Jeho charakter je „nadresortní“ a účelem je vzájemná provázanost opatření, cílů a politik, které již mohou být uvedeny v některých sektorových strategiích či upozornění na chybějící definování jiných problémů, které zatím nejsou v žádném z dokumentů uvedeny. (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2009b)

Ve strategickém rámci je stanovena vize udržitelného rozvoje, jsou určeny klíčové priority a cíle, definovány základní principy UR. Pokud tyto nebudou uplatňovány a respektovány, tvorba všech navazujících strategií a koncepčních dokumentů nemá smysl. Udržitelnost cílů navržených ve Strategickém rámci je závislá na vzájemné vyváženosti tří pilířů udržitelného rozvoje (ekonomická, sociální a environmentální oblast). Dokument si klade za cíl informovat aktéry, kteří připravují, či přijímají zásadní dlouhodobá rozhodnutí, o vzájemné propojenosti rozvoje hospodářského, sociálního s rozvojem oblasti tvorby a ochrany životního prostředí. Je podkladem pro nastolení dobré praxe strategické práce. Jedním z nástrojů se díky Strategickému rámci stává vytyčení ověřitelných cílů tak, aby byly vyčísleny náklady a dopady, spolu s uvedením zavazujících úkolů. S čímž je spojen systematický monitoring situace na celém území republiky z hlediska udržitelného rozvoje třeba za pomoci sady indikátorů (které jsou v dokumentu uvedeny) a dokument samotný následuje zejména obnovenou Strategii EU pro udržitelný rozvoj z roku 2006, jakožto mezinárodní dokument. (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2009b)

Sestává se z pěti prioritních os:

PO 1 – Společnost, člověk a zdraví

- Tématem první prioritní osy je problematika zdravého života každého jedince, společné vytváření harmonické společnosti, demografické predikce a vývoj. Zdůrazněna je soudržnost v rodinách a mezi generacemi.

PO 2 – Ekonomika a inovace

- Ekonomika, jakožto jeden z neopomenutelných pilířů udržitelného rozvoje je podrobněji definována druhou prioritní osou. Důraz je kladen na stabilní růst

post-industriální a znalostní ekonomiky, která snižuje energetickou a materiálovou náročnost hospodářství.

PO 3 – Rozvoj území

- Pokud budeme k územnímu plánování přistupovat odpovědně a důsledně jej realizovat (klíčové prvky), naplníme tím požadavky pro územní soudržnost i kvalitu života v určitém území.

PO 4 – Krajina, ekosystémy a biodiverzita

- Základním předpokladem pro ochranu druhové biodiverzity je péče o krajinu jako taková. Je tím myšleno nejen odpovědné hospodaření v zemědělství či lesnictví, ale v této souvislosti se hovoří i o přizpůsobování se změnám podnebí.

PO 5 – Stabilní a bezpečná společnost

- V poslední prioritní ose jsou probírány základní principy efektivního fungování státu, veřejné správy, rozvoje občanského sektoru. Neopomenutelnými tématy jsou také: připravenost na bezpečnost a s ní související hrozby (např. i klimatické změny) či utužování mezinárodních vztahů a vazeb. (Rada vlády pro udržitelný rozvoj, 2010)

Materiál připravila Rada vlády pro udržitelný rozvoj ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí. (Rada vlády pro udržitelný rozvoj, 2010)

SRUR v ose priorit 5 „Stabilní a bezpečná společnost“ zahrnuje i prioritu 5.2 „Efektivní stát, kvalitní veřejná správa a rozvoj občanského sektoru“. Záměrem a cílem této priority je dosažení efektivnosti ve veřejné správě a samosprávy municipalit (obcí měst a krajů) s veřejnými rozpočty a za minimálního množství zásahů do soukromí jednotlivých občanů. Tato priorita také pojednává o možnosti spoluúčasti lidu na rozhodování ve veřejných věcech (zároveň jedna z nejdůležitějších součástí místní Agendy 21), jakožto pojistku proti zneužívání moci, předpokládáme-li soudržnost společnosti. (Pracovní skupina MA 21 RVUR, ©2012)

V prioritní ose 3 SRUR je řešeno upevňování územní soudržnosti, soustavné zvyšování kvality života obyvatel a efektivnější prosazování územního a strategického plánování.

Jedním z ukazatelů této osy je uváděn podíl municipalit³, zapojených do aktivit místní Agendy 21. Dle znění cílů tohoto dokumentu je zde předpoklad, že úspěšný rozvoj MA21 bude v rámci udržitelného rozvoje ČR významným nástrojem implementace Strategického rámce na místní úrovni. (Pracovní skupina MA 21 RVUR, ©2012)

3.3 Koncepce podpory místní Agendy 21 v České republice do roku 2020

Nejnovějším dokumentem (schválen vládou ČR dne 11. ledna 2012), navazujícím na Strategický rámec udržitelného rozvoje, je Koncepce podpory místní Agendy 21 v České republice do roku 2020 a Akční plán pro období 2012 – 2013. Zpracovávání bylo koordinováno Pracovní skupinou MA21 Rady vlády pro udržitelný rozvoj, za podpory Ministerstva životního prostředí. (Pracovní skupina MA 21 RVUR, ©2012)

Účelem této středně až dlouhodobé koncepce je koordinovaná podpora a rozvoj MA 21 v ČR a vytvoření systematického finančního rámce. (Pracovní skupina pro MA 21 RVUR, ©2012) V dokumentu jsou vymezeny nutné kroky pro podporu širšího uplatnění MA 21 v praxi. Koncepce jako taková je sestavena především proto, aby byl lépe definován směr společného postupu ministerstev, tak, aby byly motivovány obce a regiony, které principy MA21 v praxi již uplatňují nebo jsou alespoň aktivními zájemci. Jsou zde také definovány jednotlivé problematické oblasti MA 21 v ČR, jako je například slabé politické zaštitění a následná podpora, ať už na národní či místní úrovni, nedostatečné financování a motivace územních samosprávných celků k zavádění tohoto procesu právě v jejich oblasti.

Hlavními cíli na území České republiky do roku 2020 jsou:

1. Zvýšení povědomí o místní Agendě 21 a UR na místní úrovni jak mezi obyvateli, tak mezi politickou reprezentací
2. Zvýšit prestiž a celospolečenský význam MA 21
3. Zvýšit počet správně fungujících MA 21
4. Zvýšit podporu procesům MA 21 ze strany politické reprezentace (Pracovní skupina MA 21 RVUR, ©2012)

³ Termín „municipalita“ je v bakalářské práci chápán jako označení pro obec, město, městskou část, mikroregion či kraj

Implementace regionálního plánování je zajištěna tak že, každý z cílů má naplánovány aktivity a způsob zajištění. V rámci Konceptu je zpracován i Akční plán pro roky 2012 – 2013.

V rámci *Opatření 1: Zajistit odborné kapacity na zavádění, realizaci a hodnocení MA 21* je inovací Aktivita 1.1, ve které je popisováno **pilotní hodnocení žadatelů o kategorii A**, kdy současně bude upravena odpovídající metodika⁴. Pro další roky již bude postup hodnocení kategorie A standardizovaný. Aktivita 1.2 zadává Ministerstvu zdravotnictví ČR úkol zajištění **odborné kapacity pro oblast zdraví**. V poslední Aktivitě 1.3 jsou proklamována jednání o zařazení problematiky MA 21 a udržitelného rozvoje **mezi složky systému vzdělávání veřejné správy** v gesci Ministerstva vnitra a dalších příslušných resortů. V dalších *Opatřeních 2-6*: jsou navrhovány např. realizace specifických **informačních a osvětových aktivit pro politiky**, vedení obcí, úřadů a významné skupiny na místní, regionální i celostátní úrovni; realizace systému **certifikovaného vzdělávání koordinátorů** Zdravých měst a rozšíření systému **vzdělávání různých cílových skupin**; zvýšení prestiže prostřednictvím **ocenění** vysoce postavenými **představiteli státu**, šíření **Dobré praxe**; posilování **administrativního zázemí** pro MA 21 aj. (Pracovní skupina pro MA 21 RVUR, ©2012)

Zpracovávání koncepčních dokumentů, zabývajících se udržitelným rozvojem neprobíhá pouze na národní úrovni. Zde uvádím několik hlavních mezinárodních dokumentů.

- Udržitelná Evropa pro lepší svět: Strategie Evropské unie pro udržitelný rozvoj (EU Sustainable Development Strategy),
- Obnovená strategie udržitelného rozvoje EU 2006 (Renewed EU Sustainable Development Strategy),
- Deklarace o životním prostředí a rozvoji (Charta Země) z Rio de Janeiro (1992),
- Johannesburgská deklarace o udržitelném rozvoji (2002).
(Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2009b)

⁴ V dubnu 2012 byla vydána kolektivem autorů sestavená *Metodika hodnocení kategorie „A“ MA 21* (viz. <http://ma21.CENIA.cz/Dokumentykesta%C5%BEen%C3%AD/tabid/94/language/cs-CZ/Default.aspx>)

4 SOUVISEJÍCÍ LEGISLATIVA

Problematika udržitelného rozvoje je definována v §6 zákona o životním prostředí z 5. 12. 1991 (17/1992 Sb.). Definice zahrnuje právo každého člověka na kvalitní životní prostředí v následující větě (ČESKO, 1992, s. 82):

„Trvale udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachová možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.“ (§ 6 zákon o životním prostředí 17/1992 Sb.)

Z rozsahu definice je patrné, že legislativa v ČR příliš nevěnuje oblasti TUR pozornost. Žádný jiný zákon v České republice se touto problematikou hlouběji nezabývá.

5 INSTITUCE V RÁMCI UDRŽITELNÉHO ROZVOJE A MÍSTNÍ AGENDA 21

Česká informační agentura životního prostředí – CENIA, je státní příspěvková organizace, spadající pod působnost Ministerstva životního prostředí. Vizí této agentury je: „*Být centrem informací, které mají pevný základ, ale snadno se rozšiřují.*“ (CENIA, ©2012g)

Oddělení environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále EVVO), které je součástí CENIA má za náplň své činnosti tvorbu koncepčních dokumentů, práci s veřejností v oblasti udržitelného rozvoje, podporu aktivit pro UR v místních podmínkách (tj. místní Agendy 21). Dle § 13 zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, poskytuje také informace, konzultace aj. včetně seznamování širokého okruhu zájemců s metodikami v daných oborech. Mezi další činnosti spadá provoz a aktualizace Databáze místních Agend 21, či výstupy agentury CENIA v oblasti vzdělávání, výchovy a osvěty k udržitelnému rozvoji. (CENIA, ©2012b)

5.1 Národní síť zdravých měst

Spolupráce mezi jednotlivými obcemi, městy, regiony a jejich zástupci (realizátory či koordinátory) nabízí možnost výměny názorů, zkušeností a idejí v rámci různých součástí procesu metody MA 21. Tímto je posilována jak kvalita, tak efektivita procesu, od kolegů čerpány nové inspirace a myšlenky, či vzájemně si předávána chuť k práci. V rámci takovéto spolupráce se municipality uplatňující principy MA21 spojují do „sítí“, které jim umožňují si navzájem předávat a využívat zkušenosti. Soustřeďují se do různých podob a právních forem. (Kašpar, Petrová, 2006, s. 10)

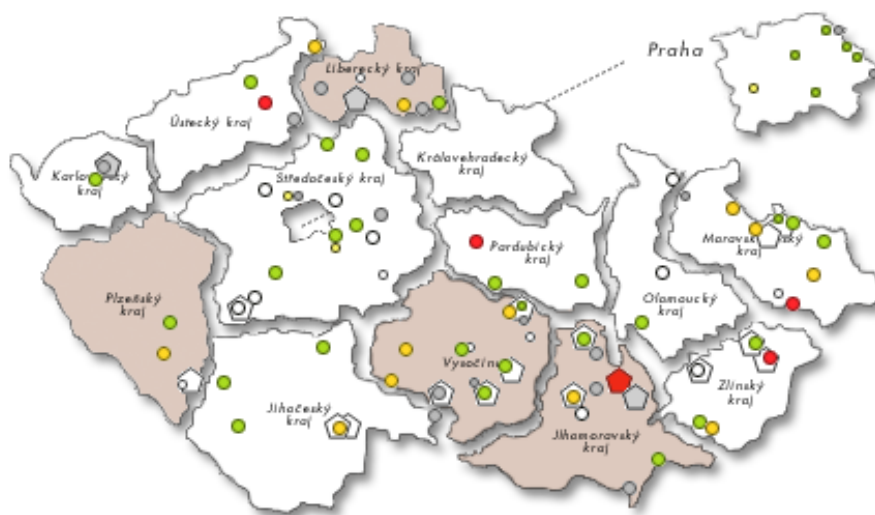
Obrázek 3: Logo Národní sítě zdravých měst

(Národní síť Zdravých měst, © 2012a)

Důležitou součástí systému MA21 (oblast Vnější vztahy a vazby) v ČR a jedním z příkladů síťové spolupráce je **Národní síť Zdravých měst ČR – NSZM** (viz. <http://www.nszm.cz>).

V této mezinárodně certifikované asociaci WHO (Světové zdravotní organizace) se sdružují v prostředí ČR jednotlivé municipality, zapojené do projektu Zdravé město a uplatňující principy místní Agendy 21. Pro Zdravá města, obce a regiony jsou primárně důležité názory jejich obyvatel, dále systematicky podporují rozvoj kvality a efektivity ve veřejné správě, dohlížejí na kvalitu strategického plánování a řízení, odkazující na udržitelný rozvoj a obecnou podporu zdraví. (Kašpar, Petrová, 2006, s. 10) Nespádají sem pouze Zdravá „města“, (obce), ale také městské části, kraje a mikroregiony.

NSZM má, ke dni 6. 5. 2012, 106 členů, s regionálním vlivem na 2250 měst a obcí, ve kterých žije 3,795 milionu obyvatel (37% populace ČR). (Národní síť Zdravých měst, ©2012a)

Obrázek 4: Mapa Národní sítě zdravých měst v České republice

(Národní síť zdravých měst, ©2012a)

5.2 Rada vlády České republiky pro udržitelný rozvoj

Rada vlády pro udržitelný rozvoj (dále i RVUR nebo Rada) byla vytvořena v roce 2003. O rok později pod ni byla připojena Pracovní skupina pro místní Agendy 21. (Kašpar, Marek, 2005, s. 3)

Usnesením vlády č. 1111 dne 27. září 2006 byly činnosti této Rady převedeny z Úřadu vlády na Ministerstvo životního prostředí. Zároveň byl schválen nový statut. Aby tento strategický, poradní, iniciační, a koordinační orgán měl posílenou politickou úlohu, je jeho předsedou předseda vlády ČR, výkonným místopředsedou ministr životního prostředí, místopředsedy Rady jsou (z titulu výkonu funkce členů vlády ČR) ministr průmyslu a obchodu

a ministr práce a sociálních věcí. Mezi ostatní členy Rady spadají zástupci ústředních orgánů státní správy, územní samosprávy, sociálních partnerů, akademické obce a neziskového sektoru. Hlavní činností Rady je zpracovávání Strategie udržitelného rozvoje České republiky, její aktualizace, situačních zpráv s vyhodnoceným souborem indikátorů, metodická koordinace koncepčních dokumentů. (Ministerstvo životního prostředí, ©2012)

5.2.1 Pracovní skupina pro místní Agendu 21 Rady vlády pro udržitelný rozvoj

K jejímu vytvoření Radou vlády pro udržitelný rozvoj došlo na čtvrtém zasedání dne 15. dubna 2004. Pracovní skupina navazuje na činnost Národní pracovní skupiny pro MA21, která se jako první v říjnu 2003 začala zabývat širší implementací místních Agend 21 v České republice. (CENIA, ©2012c)

Předsedou skupiny je ministr životního prostředí, výkonnou tajemnicí je Ing. Arch. Marie Petrová z odboru environmentálního vzdělávání Ministerstva životního prostředí. Dále jsou jejími členy zástupci ministerstva, CENIA, Krajských úřadů, Městských úřadů, NSZM ČR, Nevládních neziskových organizací, státní ochrany přírody a také zástupci akademické obce. Pokud má někdo zájem o místní Agendu 21 a není oficiálním členem Pracovní skupiny, může se účastnit setkání jako host. (CENIA, ©2012c)

Hlavním cílem pracovní skupiny je dosažení takové implementace principů MA21, aby se staly každodenním nástrojem pro fungování veřejné správy v ČR.

Výsledkem prozatímní činnosti je sestavení Kritérií pro MA21 (Příloha II), dle kterých je objektivně hodnocena úroveň používání MA21 v jednotlivých municipalitách, a podle níž by ministerstva mohly cíleně podporovat jednotlivé subjekty, zapojené do tohoto procesu. Za dohledu a koordinace touto pracovní skupinou vznikla také Koncepce podpory MA21 v ČR. (CENIA, ©2012c)

Náplní jednotlivých setkání jsou kromě řešení úkolů, které si stanovili v rámci cílů skupiny, rozebírání také aktuální události z oblasti MA21 a UR (např. aktualizace Státní politiky životního prostředí, Národní strategie udržitelného rozvoje, SEA atp.). (CENIA, ©2012c)

6 INDIKÁTORY, KRITÉRIA MÍSTNÍ AGENDY 21, DATABÁZE

Užitečným nástrojem při práci na místní Agendě 21 jsou indikátory neboli ukazatele udržitelného rozvoje. Za pomoci sledování této množiny informací je možné zjistit, zda je dosahováno cíle, či nikoliv. Jejich účelem je posuzování dopadu vykonávaných aktivit ve vybraných oblastech. (Kašpar, Petrová, 2006)

6.1 Společné evropské indikátory – European Common Indicators

Sada deseti Společných evropských indikátorů⁵ byla vyvinuta díky iniciativě Evropské komise v roce 1999. Souvisela s Tematickou strategií o městském životním prostředí. Po ukončení testovací fáze, která probíhala ve více než 160 evropských místních samosprávách, se EK nezasazuje dále o aktivní sledování indikátorů a veškerou iniciativu přenechává v kompetenci místních samospráv. V českých podmínkách si zavádění Společných evropských indikátorů vzala za úkol platforma Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj (TIMUR) v roce 2002 a obecná metodika pro evropská města byla částečně upravena. Stejně tak byla přizpůsobena i originální sada indikátorů. Došlo k vynětí dvou indikátorů. (Šilhánková, 2007, s. 8)

Finální podoba sady, která byla po modifikaci označena názvem ECI/TIMUR zní takto:

- A.1 Spokojenost občanů s místním společenstvím;
- A.2 Místní příspěvek ke globálním změnám klimatu;
- A.3 Mobilita a místní přeprava cestujících;
- A.4 Dostupnost veřejných prostranství a služeb;
- A.5 Kvalita místního ovzduší;
- B.6 Cesty dětí do škol a zpět;
- B.7 Nezaměstnanost;
- B.8 Zatížení obyvatel hlukem;
- B.9 Udržitelné využívání území;

⁵ z angl. European common indicators

(http://ec.europa.eu/environment/urban/common_indicators.htm)

B.10 Ekologická stopa. (Šilhánková, 2007, s.8)

6.2 Kritéria místní Agendy 21

Sada 21 kritérií byla vytvořena Pracovní skupinou místní Agendy 21 v průběhu roku 2004. Pomocí této sady je měřena kvalita procesů MA 21 v obcích, městech a regionech. (Kašpar, Marek, 2005, s. 3)

- Jsou jasně definovány parametry, které prokazují, jestli a na jaké úrovni jsou v praxi realizovány procesy MA 21
- Pro municipality jsou Kritéria podpůrným argumentem o kvalitě veřejné správy pro žádosti o dotace EU a o podporu z vybraných dotačních titulů jednotlivých resortů či krajů (Kašpar, Marek, 2005, s. 3)

Výše zmíněná sada 21 kritérií je rozdělena do 4 kategorií: A – D, kdy každá představuje jistou kvalitativní úroveň realizace procesů MA21. Pro správný monitoring a kontrolu realizace má každé kritérium stanoveny svoje ukazatele, v nichž jsou zahrnuty činnosti, které mají být splněny. Pod ukazatele spadá také limit – konkrétní hodnota, kterou musí ta daná municipalita splnit a následně doložit (potvrdit) předem stanovenou dokumentací. (Kašpar, Marek, 2005, s. 4) Pro postup do vyšších kategorií je nutno bezpodmínečně splnit všechna stanovená kritéria dané kategorie a zároveň mít splněna všechna kritéria z předchozích kategorií. (Kašpar, Marek, 2005, s. 7)

K 1. lednu 2010 došlo k **aktualizaci** sady kritérií MA21 tak, aby lépe vyhovovaly rozdílným typům municipalit. Nejzávažnější změnou je rozdělení registrovaných subjektů do šesti skupin dle typu:

- Malá obec – obce do počtu 2000 obyvatel,
- Obec - je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce (dle § 1 Zákona č. 128/2000 Sb. o obcích),
- Statutární město s městskými obvody nebo městskými částmi – tato města se mohou registrovat jako celek (ve skupině Statutární město s městskými obvody) a současně se do systému mohou samostatně registrovat i jejich městské části (ve skupině obce),

- ✓ Ta statutární města, která nemají zřízené samostatné městské obvody, či městské části se mohou registrovat jako obce. Což je i případ statutárního města Prostějov,
- Mikroregion – svazek několika obcí za účelem dosažení určitého společného cíle,
- Kraj,
- Ostatní – zde mohou být řazeny spřátelené organizace, soukromé, nevládní, neziskové organizace a firmy, které chtějí figurovat v Databázi MA 21. Zůstávají pouze v kategorii ZÁJEMCI. (CENIA, ©2012d)

6.2.1 Kategorie

V současné době je v Databázi místní Agendy 21 registrováno:

Tabulka 1: Současný stav registrovaných municipalit v rámci jednotlivých úrovní místní Agendy 21 (CENIA, ©2012e)

KATEGORIE	POČET
Ostatní	32
Zájemci	86
Kategorie D	28
Kategorie C	34
Kategorie B	6
Kategorie A	0

Kašpar, Petrová definují následující přehled kategorií:

- Kategorie ZÁJEMCI – je startovní, evidenční kategorií pro municipality, zajímající se o problematiku udržitelného rozvoje na místní úrovni a MA 21. Výjimkou u této kategorie je, že je otevřená i jiným subjektům, jež se aktivně zapojují do realizace MA21 (např. neziskovým organizacím). Smyslem je získávání informací o procesech MA21 (osvěta) a rozhodování, zda se zapojí či nikoliv. (2006, s. 5-6)
 - Kontrolní pokyny nejsou stanoveny. (CENIA, ©2012d)
- Kategorie D: „START“ – je kategorií začátečnickou. Vyžaduje organizační zajištění procesu MA 21 na straně municipality – stanovení oficiálního koordinátora, zodpo-

vědného politika, zázemí. Potažmo realizace aktivit, založených na principu partnerství. (Kašpar, Petrová, 2006, s. 5-6)

- Kontrolu odborné správnosti doložených dokumentů provádí CENIA a následně probíhá „veřejná“ kontrola. (CENIA, ©2012d)
- Kategorie C: „STABILIZACE“ – mírně pokročilá úroveň účastníků. Je požadována propracovanější organizační struktura, pevnější politické zastoupení a vyšší míra aktivní účasti obyvatel na aktivitách. Neopomenutelnou součástí je také ustanovení deklarace, charty... apod., ve které se obec hlásí k principům MA21. Na základě správného propojení jednotlivých oblastí života v místě a jejich představitele je vhodné pravidelně uspořádat veřejná fóra, kde je možnost diskutovat o věcech veřejných. (Kašpar, Petrová, 2006, s. 5-6)
 - Kontrola odborné správnosti doložených dokumentů a souhlas se splněním kategorie jsou úkolem členů PS MA 21. Tito jsou o postupu municipality informováni ze strany CENIA a pro připomínkování či rozporování mají vymezenou lhůtu 10 pracovních dnů. Připomínky shromažďuje CENIA a zasílá je dané obci/městu/regionu k vypořádání. Teprve po uplynutí kontrolní lhůty je kategorie uznána za splněnou. (CENIA, ©2012d)
- Kategorie B: „SYSTEM ŘÍZENÍ“ – jedná se o úroveň pokročilou. Má několik významných aspektů navíc. Místní koncepce respektují principy UR, je vytvářena ucelená strategie udržitelného rozvoje za účasti expertů, partnerů a hlavně veřejnosti. Zde také již zastupitelstvo rozhoduje o vhodném způsobu financování aktivit MA 21 – ať už zdroje vlastní či vnější (národní i evropské fondy). Municipality si za účasti občanů samy definují měřitelné indikátory (nebo si vyberou již z existujících sad), díky kterým mohou sledovat svou cestu k dosažení udržitelného rozvoje na místní úrovni. Je možno si přizvat na pomoc organizace, jako je iniciativa TIMUR, či partnery, kteří již indikátory sledují, případně jiné členy Národní sítě Zdravých měst ČR. Součástí splnění kategorie je zároveň obhajoba postupu města/obce/regionu v rámci standardního zasedání PS MA21. (Kašpar, Petrová, 2006, s. 5-6)
 - Kontrola odborné správnosti doložených dokumentů a postupu dle deklarovaných zásad je prováděna přímo na místě v dané municipalitě za účasti odborné komise, složené ze zástupců PS MA 21. (CENIA, ©2012d)

- Kategorie A: „DLOUHODOBÝ PROCES“ – nejvyšší úroveň MA21 v ČR. Předpokladem je strategicky komplexní a dlouhodobý rozvoj municipality, její řízení. Veřejnost se aktivně zapojuje do jednání o otázkách rozvoje. Tento směřuje ke zvyšování kvality života svých občanů. Samotná realizace je zajišťována stálým orgánem rady či zastupitelstva samosprávy – Komise MA21. Jsou zaváděny systémy managementu kvality veřejné správy – např. ISO 9000 či 14000, EMAS, CAF atd. Průběžně jsou monitorovány a vyhodnocovány ukazatele, znázorňující uplatňování principů udržitelného rozvoje. (Kašpar, Petrová, 2006, s. 5-6) Kategorie A je splnitelná po tom, co město/obec/region ve 3 po sobě jdoucích letech úspěšně obhájí kategorii B.
- Kontrola odborné správnosti doložených dokumentů a postupu dle deklarovaných zásad je prováděna přímo na místě v dané municipalitě za účasti odborné komise, složené ze zástupců PS MA 21. (CENIA, ©2012d)

6.2.2 Jednotlivá kritéria a ukazatele

U dílčích kritérií jsou definovány ukazatele, které je třeba naplnit určitými hodnotami pro splnění požadovaného kritéria. Mezi tyto hodnoty řadíme: Limit, Dokumentaci, Zdroj pro ověření, kdo Zajišťuje – u drtivé většiny kritérií je to koordinátor MA 21 (případně jiná pověřená osoba). Kašpar, Marek, definují tyto pojmy následovně:

Kritérium: jistá skutečnost, nutná pro zdárný a kvalitní průběh procesu MA 21.

Ukazatel: je vlastním popisem určitého kritéria, se kterým je spojen. Definuje, co je nutno udělat pro splnění daného kritéria.

Limit: kvalitativní či kvantitativní vyjádření ukazatele. Prostřednictvím limitu je specifikovány např. tyto náležitosti: časový horizont, kvalita, množství, procentuální splnění a další.

Rozlišujeme dva druhy limitů

- limit jako specifikace dané skutečnosti /požadavek/
- limit jako kontrola dosažené úrovně procesu pro koordinátora /skutečnost/
- limit jako reflektor aktuálního stavu (splněno: ANO/NE, probíhá aj.) /vyhodnocení/

Zdroj (dokumentace): je popisem dokumentace kritéria. Nastavuje parametry dokazování (prostřednictvím fyzických důkazů) splnění či nesplnění kritéria.

- obecně navržená možnost dokumentace /požadavek/

- konkrétní dokumentace u konkrétního koordinátora /skutečnost/ (2005, s. 7)

Vlastní výčet jednotlivých kritérií a hodnot pro naplnění jejich ukazatelů všech kategorií je vložen do Přílohy III.

6.3 Databáze místní Agendy 21

Pro přehledné vyobrazení výsledků hodnocení kvality procesů MA 21 v ČR dle Kritérií, slouží, v minulém desetiletí⁶ vytvořená, Databáze MA 21, která je pod záštitou Rady vlády pro udržitelný rozvoj. Nachází se na webových stránkách České informační agentury životního prostředí (dále CENIA), dříve Český ekologický ústav. Je oficiální evidencí realizátorů MA 21 v ČR a velmi často zdrojem informací o rozsahu a kvalitě MA 21 pro resorty, kraje a mezinárodní instituce. Dále slouží jako nástroj municipalit k oficiální prezentaci jejich aktivit v rámci MA 21 dle nastavených podmínek. Jednotliví žadatelé a vkladatelé se zavázali o pravdivost a úplnost jimi zadávaných údajů do Databáze na jejich plnou zodpovědnost. Následně jsou také data kontrolována organizací CENIA, která zároveň poskytuje asistenci při vyplňování. Těmito všemi aspekty je zajišťována důvěryhodnost Databáze jako takové. (Kašpar, Marek, 2005, s. 4)

Neopomenutelnými databázemi jsou také: DataPlán, Dobrá praxe, Metodika.

Obrázek 5: Loga databází DataPlán a Dobrá praxe
(Národní síť Zdravých měst, ©2012c)

Pod pojmem **DataPlán** si lze představit internetový portál, který pomáhá zapojovat širokou veřejnost do rozhodování orgánů veřejné správy v oblasti strategického řízení a udržitelného rozvoje municipalit. Zjišťuje se zde např.: zda jsou cíle správně nastaveny, nebo jestli dochází k účelnému vynakládání veřejných prostředků. (Národní síť Zdravých měst, ©2011) V databázi DobráPraxe si aktéři, realizující MA 21 vyměňují své osvědčené postupy, inspirují se zde pro rozvoj svých municipalit. (Národní síť Zdravých měst, ©2010) Metodika slouží jako vzdělávací portál pro koordinátory zdravých měst a MA 21. (Národní síť Zdravých měst, ©2012b)

⁶ pilotní provoz v období 2003 – 2005

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 CHARAKTERISTIKA MUNICIPALITY

Obrázek 6: Mapa ČR se zakreslenou polohou a znakem města Prostějov
(Statutární město Prostějov, ©2012b; Vláda ČR, ©2009)

Pro bližší seznámení s konkrétním městem, kde jsou již 12 let uplatňovány principy dobré správy a místní Agendy 21, uvádím sem krátkou charakteristiku této municipality.

Statutární město Prostějov se nachází v jihovýchodní části Olomouckého kraje, tvoří centrum okresu Prostějov. Nachází se zde sídlo úřadu obce s rozšířenou působností, tato je vymezena územím celkem 75 obcí. Kromě samotného středu města s historickým jádrem zahrnuje dalších 6 místních částí - Čechovice, Čechůvky, Domamyslice, Krasice, Vrahovice, Žešov. Rozloha města činí 3.904 ha (Český statistický úřad, © 2012). K 1. 1. 2012 čítalo město Prostějov 45 638 obyvatel (Ministerstvo vnitra České republiky, © 2010a).

Město Prostějov je od roku 2000 členem asociace Národní sítě Zdravých měst, která v České republice zastává funkci odborného konzultanta a tvůrce metodiky.

Dne 12. března 2012 vešla v platnost a nabyla účinnosti úprava zákona o obcích (128/2000 Sb.), kde je Prostějov uváděn jako statutární město. Schválení proběhlo v Poslanecké sněmovně dne 7. února 2012. (epravo, ©2012)

Stejně jako všechna města v Evropě, která jsou součástí projektu Zdravých měst, přijal i Prostějov Deklaraci projektu Zdravé město (schválenou zastupitelstvem města dne 24. 9. 2001) a zpracoval Komunitní plán zdraví a kvality života (dlouhodobý dokument). Stalo se tak za účelem realizace deklarace a dosažení propojení se Strategií rozvoje města. Komunitní plán zdraví a kvality života (dále Plán zdraví) je každoročně aktualizován

za účasti veřejnosti, zástupců města, zaměstnanců úřadu a partnerů. Poslední aktualizace proběhla v říjnu 2011. Zpracování a aktualizace Plánu zdraví probíhá za využití standardních a doporučených postupů týmové práce a obsahuje propojení místních aktivit s mezinárodními dokumenty (Zdraví 21, Agenda 21 a LEHAP, atd.). Koordinátorkou Zdravého města Prostějov je PaedDr. Alena Dvořáková, která se také mj. podílí na přípravě a realizaci Plánu Zdraví.

Ve *Výroční zprávě Národní sítě zdravých měst pro rok 2011* jsou uváděny následující přínosy pro každé město, které je jejím členem:

- ✓ zastřešení významnou mezinárodní autoritou (OSN – WHO)
- ✓ principy a doporučení EU a OSN pro strategický rozvoj
- ✓ informace, služby k finančním zdrojům (dotace, fondy EU)
- ✓ síťová spolupráce, výměna zkušeností v ČR i zahraničí
- ✓ pomoc při zpracování kvalitní strategie rozvoje
- ✓ spolupráce s odbornými partnery v ČR i zahraničí
- ✓ dobrá vizitka vůči zahraničí a návštěvníkům (NSZM, ©2012c)

Vedoucí oddělení rozvoje a investičních záměrů, Magistrátu Prostějov, Ing. Kamil Janeček, ve své diplomové práci uvádí, že: „*Z pohledu zvyšování kvality ve VS lze jako nejvýznamnější přínosy aplikace MA 21 označit zejména zaměření na trvale udržitelný rozvoj, strategický rozvoj města a používání metod komunitního plánování. Metody komunitního plánování byly ve městě Prostějově dále rozvíjeny v procesu Komunitního plánování sociálních služeb města Prostějova (od roku 2007).*“ (Janeček, 2009, s. 48) Důležitou součástí komunitního plánování ve městě je i *Katalog poskytovatelů sociálních služeb v Prostějově*. Byl sestaven v říjnu 2010 a každým rokem je prováděna aktualizace. Správní praxi na vysoké škole jsem absolvovala v gesci Ing. Janečka. Jeho názorů a práce si velmi vážím, proto sem uvádím tato slova, vypůjčená z jeho diplomové práce.

Pokud bychom místní Agendu 21 chtěli popsat matematicky, dala by se vyjádřit rovnicí:

místní Agenda 21 = místní aktéři + odborníci + partneři + konzultanti
+ HLAVNĚ místní lidé a **spolupráce** s nimi

8 ZAPOJENÍ MĚSTA PROSTĚJOV DO PROJEKTU ZDRAVÉ MĚSTO

Velká část informací o míře zapojení statutárního města Prostějov do projektu Zdravé město, v praktické části této bakalářské práce, je použita z mého rozhovoru a z emailové komunikace s koordinátorkou Zdravého města Prostějov PaedDr. Alenou Dvořákovou.

8.1 Průběh vývoje

Prostějov vstupuje mezi Zdravá města České republiky v roce 2001. Zapojuje se do kategorie Zájemci, která slouží pro seznámení se s tématem místní Agendy 21. Po krátké době postupuje do kategorie D, která je vstupním prahem pro osvojení si procesu samotného a pochopení jeho průběhu. Před postupem do vyšší kategorie - kategorie C - je třeba seznámit se s pojmy, jako je kampaň, vzdělávací akce, osvětová akce, co to je udržitelný rozvoj, co to je partnerství, jaká je ochota lidí a spolupráce s kolegy. Počátky jsou spojeny s bojem o důvěru lidí.

V rámci kategorie C je podstatné ustanovení či existence orgánu rady nebo zastupitelstva pro sledování postupu MA21, složeného ze zástupců veřejné správy, neziskového sektoru a komerčního sektoru. V případě Prostějova je tímto orgánem Komise projektu Zdravé město a místní Agenda 21. Oficiálně schváleným dokumentem je Deklarace Projektu Zdravé město, uvedená v Příloze II této bakalářské práce. V rámci jiného kritéria jsou ještě pořádány kampaně, probíhá realizace osvětových akcí, rozvíjí se partnerství. Takovýmto důkazem partnerství je i *Fórum Zdravého města*, kde se řeší aktuální problémy přímo s občany a tvoří se tzv. „10P“⁷.

Cenu za kvalitu v územní veřejné správě za rok 2006, nazvanou „Organizace dobré veřejné služby“ obdrželo město v prosinci roku 2006 za aplikaci metody CAF a postup v Místní Agendě. Jednalo se o postup do kategorie C. Následně v roce 2007 cenu za kvalitu ve veřejné správě za rok 2007 „Organizace zvyšující kvalitu veřejné služby“ za realizaci projektu Zdravé město a místní Agendy 21. (Ministerstvo vnitra ČR, ©2010b)

V roce 2008 město Prostějov postoupilo do kategorie B Zdravých měst. Za získání tohoto ocenění a dlouhodobou realizaci projektu Zdravé město a MA 21 udělilo Ministerstvo

⁷ 10P je 10 nejaktuálnějších problémů ve městě, jejíž řešení navrhnou sami občané města.

vnitřní ČR městskému úřadu v Prostějově Cenu za kvalitu ve veřejné správě za rok 2008 „Organizace dobré veřejné služby“. (Ministerstvo vnitra ČR, ©2010b) Kategorie B obnáší mj. naplňování indikátorů, které si město samo stanoví (konkrétně orgán Komise Zdravého města a místní Agendy 21). Indikátory jsou monitorovány a sledovány. Pro oblast Prostějova byla zvolena soustava 29 vhodných indikátorů, které mají jistou vypovídající hodnotu.

Dne 1. 12. 2008 nastoupila na místo koordinátorky PaedDr. Alena Dvořáková, která tuto agendu vykonává doposud⁸. Ve stejném roce započala také každoroční tvorba Průzkumů spokojenosti, jakožto jednoho z ECI/TIMUR indikátorů. (viz. podkapitola 9.2.1). V roce 2009 město obhajovalo svou pozici v kategorii B. Z interních důvodů se obhajoba nezdařila a Prostějov se zařadil zpět mezi municipalitu kategorie C.

Pro správný chod místní Agendy 21 ve městě je zapotřebí nejen zkušeného a obratného koordinátora, ale také dobré politické zaštitění. Oba tyto faktory tvoří tvář agendy. Ve statutárním městě Prostějov vykonává tuto funkci RNDr. Alena Rašková – náměstkyně primátora, která hraje klíčovou a podstatnou roli v celém procesu. Dle slov Paedr. Dvořákové je paní Rašková osobou, která má sociální citění, umí lidem odpovědět na jejich otázky tak, aby občané města viděli, že práce na Zdravém městě (dále ZM) je prací pro ně. Pokud probíhá nějaká osvětová akce nebo kampaň, politička ZM se jí aktivně účastní. Což celému projektu dodává na věrohodnosti.

8.2 Současný stav

Rok 2012 by měl být pro zástupce Zdravého města Prostějov klíčový. Svými činnostmi a aktivitami naplňují jednotlivá kritéria kategorie B a současně se připravují na její obhajobu. Tato proběhne dne 31. října v Prostějově a 20. listopadu v Praze. Pokud město do kategorie B postoupí, musí tuto pozici obhajovat každý rok. V současné době je na základě výstupů z různých aktivit města Krajskou hygienickou stanicí zpracovávána analýza jako podklad pro tvorbu Zdravotního plánu. Následně je plánováno sestavení týmu odborníků, kteří na základě této analýzy sestaví Zdravotní plán. Zde koordinátorka projektu upozorňuje na to, že v nížinách jako je Haná, je třeba zaměřit se na alergeny, na prašnost ve městě. S tímto je spojeno nové partnerství se Solnými jeskyněmi (vlastník - Jan Skříč-

⁸ Pozn. Až do června 2011 vykonávala tuto práci na poloviční úvazek. Nyní, protože je to jedno z kritérií kategorie B, tvoří záležitost Zdravého města Prostějov veškerou náplň její pracovní doby.

ka), kde probíhá akce dvou měsíců návštěv solné jeskyně pro kolektivy dětí z mateřských škol zdarma. Akce probíhá pod názvem *Zdravé školky města Prostějova: ozdravná síla Mrtvého moře*. Přehled současných partnerů ZM Prostějov je uveden v Příloze IV práce.

Partnerství je důležité jak pro město, tak pro samotné partnery. Funguje prakticky jako výměnný obchod – ekonomická protislužba. Pro tyto subjekty je partnerství formou cti. Město Prostějov dostává množství informací, např. o vyhlášených grantech, dotacích, seminářích, o zkušenostech z členských měst apod., které mohou ke své činnosti partneri využít. Je zde i možnost podpory od odborníků z NSZM ČR při uplatňování žádostí a projektů o dotace partnerů Zdravého města. Účast partnerů na akcích a projektech jim zajišťuje zároveň propagaci své činnosti a poskytování pomoci při organizaci. Kromě těchto podpůrných činností od města je partnerům také dovoleno používat logo „radnice na dlani“, což je logo ZM Prostějov.

Další ukázkou výsledku současné spolupráce ZM s partnerem je připravovaná akce Tour Nordic Walking 2012, která proběhne v Kolářových sadech dne 2. 6. 2012. Jedná se o jednu z částí celostátního seriálu akcí, propagujících severskou chůzi. Organizátoři akce současně předpokládají tvorbu českého rekordu v největším počtu lidí, chodících s holemi Nordic walking. Partnerem/partnerkou projektu je Lenka Sehnalová – instruktorka tohoto sportu, která v loňském roce obdržela grant v rámci ZM na provoz své činnosti. O tento sport byl v roce 2011 velký zájem (cca 400 uchazečů), a proto město letos prohlubuje další spolupráci s tímto partnerem ke spokojenosti svých občanů.

8.2.1 Financování Zdravého města Prostějov

Financování projektu je zajištěno z rozpočtu města a konkrétně rozpočtu kapitoly 10 – kanceláře starosty (nyní již primátora). Mnohé aktivity byly a jsou financovány i z jiných komisí rady města (např. přidělení veřejné finanční podpory z rozpočtu města). Tyto nejsou v přehledu uvedeny. Od roku 2009 funguje Grantový systém Zdravého města, na základě kterého město každoročně vyhláší témata, v rámci kterých se mohou o financování ucházet jednotlivé subjekty se svými projekty. Jmenovitě: nepodnikající fyzické osoby, příspěvkové organizace, občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, jiné neziskové organizace – v tomto případě vhodnost žadatele posoudí Komise projektu Zdravé město a místní agendy 21, která posuzuje vhodnost a důležitost jednotlivých projektů. Jejím dalším úkolem je závěrečné přerozdělení finančních prostředků, po schválení Radou města, jednotlivým žadatelům. Kontrolu zabezpečuje koordinátorka projektu Zdravé město.

to. Grantový systém má vyhrazeny další prostředky z rozpočtu města. Nezávisle na rozpočtu projektu Zdravého města.

V následující tabulce dokládám číselné informace o financování Zdravého města Prostějov v letech 2007 – 2010. Údaje z roku 2011 ještě nejsou k dispozici.

Tabulka 2: Výčet financování projektu Zdravé město Prostějov v letech 2007 – 2010 (interní dokumenty – Výroční zprávy Zdravého města; vlastní zpracování)

ROK	PŘIJATÉ FINANČNÍ PROSTŘEDKY		VÝDAJE	
	Dotace od MŽP	Dotace od Olomouckého kraje	Grantový systém	Výdaje na pro- jekt ZM
2007	7.000,-	17.000,-	0,-	176.137,20,-
2008	7.000,-	17.000,-	0,-	176.137,20,-
2009	8.000,-	0,-	205.000,-	136.539,-
2010	6.968,-	0,-	180.000,-	156.299,-

Dotace z ministerstva životního prostředí dostává město pravidelně na realizaci Evropského dne bez aut. Olomoucký kraj dotoval v letech 2007 – 2008 tu stejnou aktivitu a navíc ještě dotace měla za účel dofinancovat výsadbu stromů a keřů v mateřských školách. Grantový systém, který byl schválen v září 2008, rozdělil v roce 2009 částku 205.000,- Kč mezi šest subjektů. V roce 2010 si částku 180.000,- Kč rozdělilo již subjektů jedenáct. Granty v roce 2011 činily 180.000,- Kč – rozdělilo si je 11 žadatelů a letos (rok 2012) se město snažilo ušetřit a pro potřeby grantů uvolnilo mezi 10 vybraných zájemců 100.000,- Kč.

V rámci výdajů na projekt Zdravé město jsou financovány jednotlivé aktivity, kampaně, prevence, projekty, soutěže, materiál, fórum ZM, členský poplatek pro NSZM (ten dělá cca 44% celkových výdajů), zpracování a vyhodnocování dotazníků Evropský indikátor A.1, či občerstvení na akcích ZM. Nejvyššími položkami po členském poplatku je fórum ZM a občerstvení (cca 20%). Na realizaci samotných kampaní zůstává potom městu 36% z příjmu, v případě, že celková částka výdajů činí 156.000,- Kč. Z výše uvedených čísel je patrné, že projekt Zdravé město, nepracuje s horentními sumami peněz a organizátoři musí často přemýšlet a dopředu plánovat, na co a jak jim svěřené peníze použijí.

9 SROVNÁNÍ INDIKÁTORŮ RŮZNÝCH OBLASTÍ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE MĚSTA PROSTĚJOV

V této kapitole budu srovnávat jednotlivé oblasti rozvoje města, které jsou nadefinovány vlastními indikátory pro město Prostějov v rámci Komunitního plánu Zdraví a kvality života. Jako interval pro srovnávání jsem zvolila roky 2008 – 2011. Dle slov koordinátorky ZM Prostějov znamená monitoring indikátorů úzkou spolupráci mezi všemi odbory magistrátu.

9.1 Komunitní plán zdraví a kvality života Prostějov 2011-2012

Je specifickým, mezioborovým, rozvojovým plánem, v rámci kterého jsou jednotlivé oblasti, s vlivem na zdraví občanů, sledovány. Zaměřuje se na celkový rozvoj podmínek pro kvalitní život obyvatel města. Je propojen do strategického plánu města. (Statutární město Prostějov, ©2012a)

Sestává se z následujících oblastí, některé z nich mají podoblasti v podobě akcí a je popisováno, zda a jak je akcí nadefinovaný problém řešen. Promítá se zde také 10P, vydedukovaných na aktuálně posledním fóru města.

- A. VEŘEJNÁ SPRÁVA, ROZVOJ MĚSTA/INFORMACE, KOMUNIKACE
- B. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
- C. SOCIÁLNÍ OBLAST/SOCIO-PATOLOGICKÉ JEVY
- D. ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL/ZDRAVOTNÍ OBLAST
- E. VOLNÝ ČAS/SPORT/KULTURA
- F. VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVA
- G. DOPRAVA
- H. PODNIKÁNÍ/VÝROBA/SLUŽBY
- I. ÚČAST MLÁDEŽE A STUDENTŮ NA ROZVOJI ZDRAVÉHO MĚSTA PROSTĚJOV (Národní síť Zdravých měst, ©2012d)

10P pro rok, nadefinované 24. 10. 2011:

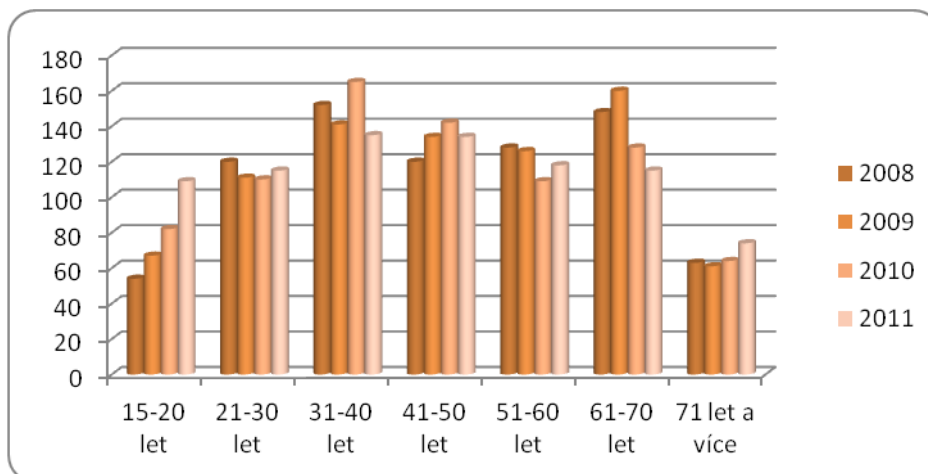
- Zachování Společenského domu Prostějov, jeho přestavba, nebo vybudování nového kulturně-společenského centra,
- Rozšíření biokoridoru Hloučela východně od Olomoucké ulice,
- Výchova ke slušnému chování a kulturnímu vystupování,
- Revitalizace zahrad mateřských škol,
- Rozšiřování kapacity sociálních bytů,
- Rozšíření ploch veřejné zeleně ke snížení prašnosti,
- Cyklostezky – budování,
- Setkávání Dětského zastupitelstva s politiky města,
- Zajištění osvěty a primárního vzdělávání mladé generace pro privátní finanční hospodaření,
- Vybudování venkovního kluziště. (Národní síť Zdravých měst, ©2012e)

Toto je 10 problémů, které chtějí občané ve spolupráci s městem řešit a ke kterým se vyjádřili v rámci posledního Fóra Zdravého města.

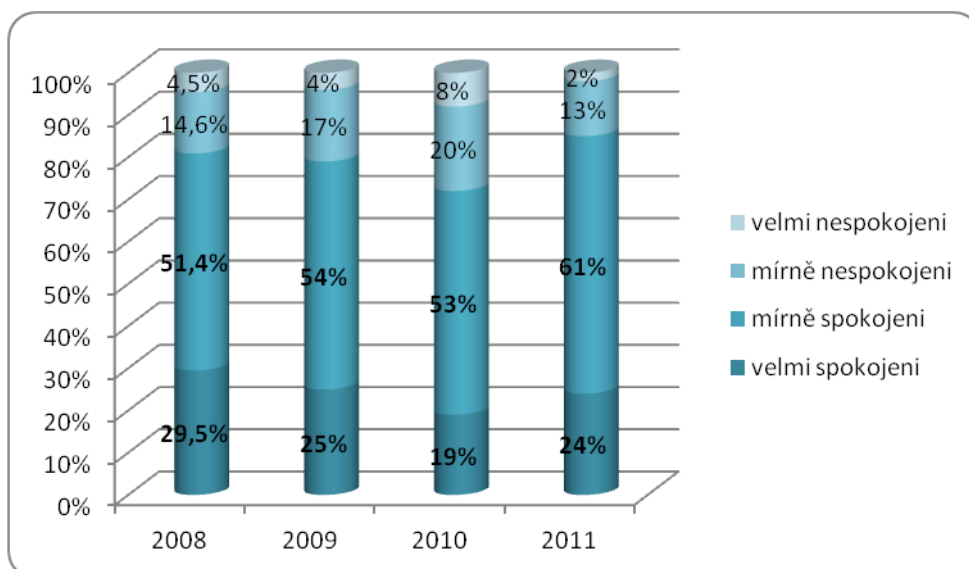
9.2 Srovnání monitorovacích indikátorů za roky 2008 – 2011 – město Prostějov

9.2.1 Průzkumy spokojenosti obyvatel

Každoroční zjišťování průzkumů spokojenosti (indikátor ECI/TIMUR A.1: Spokojenost obyvatel s místním společenstvím v Prostějově), bylo zavedeno v roce 2008 v rámci kritérií kategorie B. Zástupci místní Agendy 21 ve městě, zadávají tento úkol řádně proškoleným studentům Střední odborné školy podnikání a obchodu, spol. s.r.o. v Prostějově, čímž ušetří nemalé náklady za vypracování analýzy. Tento indikátor místní udržitelnosti je považován za klíčový, protože je v něm zachycen subjektivní pocit spokojenosti vzorku (přibližně) 800 občanů různých věkových kategorií a ekonomických aktivit. Dle obrázku č. 7, který sem uvádím, jednoznačně mezi respondenty převažuje produktivní obyvatelstvo (31 – 40 let) a zaměstnaní občané. (Statutární město Prostějov, ©2012c) Zajímavý ovšem je stále narůstající počet mladých lidí do 20 let. Průzkum v roce 2012 by měl proběhnout v červnu. Proto nejaktuálnější statistické údaje jsou z roku 2011.

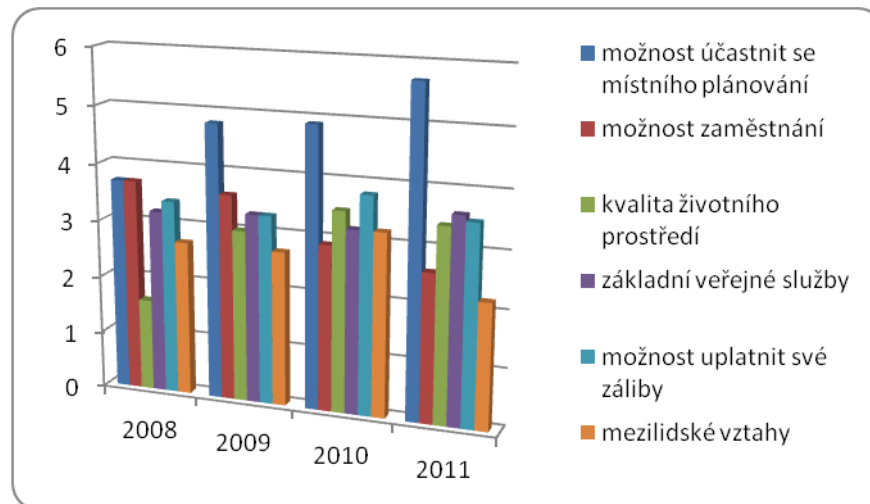
Obrázek 7: Věková struktura respondentů, odpovídajících na dotazník průzkumů v letech 2008 – 2011 (Statutární město Prostějov, ©2012c;d;e;f; vlastní zpracování)

Obrázek 8: Výsledky průzkumu spokojenosti obyvatel se životem ve městě v letech 2008 – 2011 (Statutární město Prostějov, ©2012c; vlastní zpracování)

Z výše uvedených čísel je patrné, že ve střednědobém horizontu převažuje spíše spokojenost obyvatel města. Obrázek č. 8 naznačuje i pokles spokojenosti obyvatel se životem ve městě v roce 2010, což lze z velké míry přičíst ekonomické krizi (uzavření OP Prostějov – největší oděvní podnik), kdy se lidé obávají o ztrátu právě toho svého pracovního místa, nedostatečnou nabídku nových pracovních míst a s tím spojený pokles standardu kvality života. Ovšem rok 2011 vykazuje 13% nárůst spokojenosti oproti roku předchozímu, což lze přičíst i správnému fungování procesu místní Agendy 21.

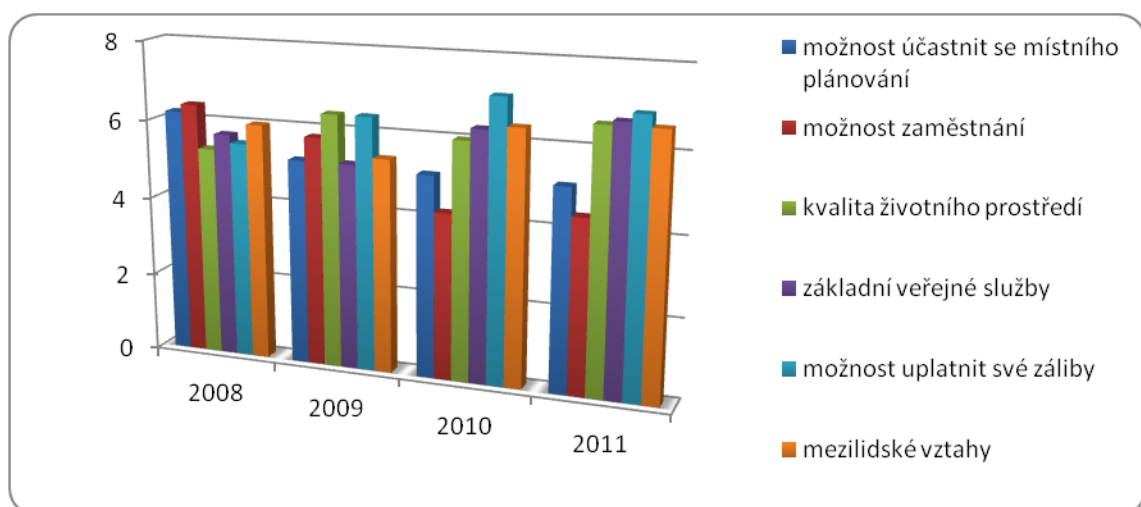
Obrázek č. 9 popisuje **důležitost** jednotlivých oblastí života pro občany města. Respondenti se rozhodovali mezi šesti oblastmi. Hodnotili je na škále 1 – 6, přičemž: 1= nejdůležitější, naopak 6= nejméně důležité.

Obrázek 9: Důležitost jednotlivých oblastí života ve městě 2008 – 2011

(Statutární město Prostějov, ©2012c; vlastní zpracování)

Z nabízeného výběru možností jsou pro občany důležité všechny oblasti kromě možnosti účastnit se místního plánování, které patří dlouhodobě k nejméně důležitým faktorům. Také postupně do pozadí upadá důležitost kvality životního prostředí. Naopak u možnosti zaměstnání a mezilidských vztahů lze pozorovat nárůst důležitosti, zvláště mezi léty 2010 – 2011. Nyní si pro srovnání vezměme **spokojenost** s těmi samými oblastmi života. (Obrázek č. 10) Hodnocení na bodové škále: 0= nespokojenost; 10= naprostá spokojenost

Obrázek 10: Spokojenost s jednotlivými oblastmi života ve městě 2008 – 2011

(Statutární město Prostějov, ©2012c; vlastní zpracování)

Čím vyšší je hodnota bodů, tím vyšší je míra spokojenosti s danou oblastí.

Z obrázku vyplývá, že občané města jsou v podstatě ve všech oblastech spokojeni. Ale žádná z oblastí se ani vzdáleně nepřiblížila 10 bodům. Proto je osa Y u grafu Obrázku č. 10 pouze do výše čísla 8. Vůbec nejkladněji hodnotí občané v posledních dvou letech možnost uplatnit své záliby, mezilidské vztahy a základní veřejné služby. Také v oblasti kvality životního prostředí lze zdůraznit mírný nárůst spokojenosti oproti roku 2010. Naopak v souvislosti se stejným rokem je nutno zmínit pokles spokojenosti s možnostmi zaměstnávání, který setrvává v roce následujícím. Oblast účasti na místním plánování zůstává i v tomto srovnání na posledním místě.

Věřím, že zástupci města (ať už magistrátu či ZM Prostějov) dělají všechno proto, aby byli občané se svým životem ve městě spokojeni. Na tomto místě by bylo dobré navrhnout větší medializaci a propagaci možnosti občanů podílet se na místním plánování (např. Fóra Zdravého města) tak, aby se pro ně stalo atraktivnějším a byli s touto oblastí zároveň spokojeni. Na základě srovnání, které jsem vyhotovila z podkladů v Průzkumu a z pozorování činností města pro občany, nepředpokládám v budoucnosti žádný výrazný pokles spokojenosti občanů se životem v tomto městě.

9.2.2 Vlastní indikátory města

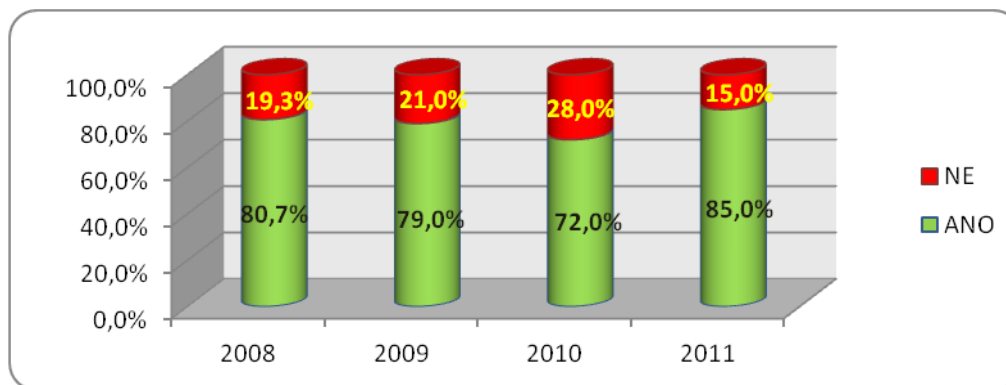
Indikátor ECI A.1, jehož monitoringem se průzkum zabývá je ve dvou otázkách totožný s vlastním indikátorem města, taktéž označeným jako A.1. Na jednotlivé (tučně označené a podtržené) oblasti zájmu v rámci Komunitního plánu města navazují v následujícím textu indikátory (pouze podtržené), monitorující jejich naplňování.

Oblast zájmu: A. Veřejná správa, rozvoj města/informace, komunikace

Vlastní indikátor města, označený jako A.1, je pak definován takto:

Indikátor: Zlepšování komunikace veřejnosti a radnice; zvýšení informovanosti veřejnosti a její zapojení do diskusí o rozvoji města.

Prvním ukazatelem tohoto indikátoru je každoroční průzkum spokojenosti – zda je nebo není proveden. Od roku 2008, kdy byl vytvořen první Průzkum spokojenosti, je prováděn každoročně. Tudíž tento indikátor město plní. Druhým ukazatelem je spokojenost obyvatel se životem ve městě, jako odpověď ve formě ANO/NE, která by dle plánů města měla správně každým rokem narůstat. Konkrétní procentuální hodnoty jsou uvedeny v obrázku č. 11.

Obrázek 11: Celková míra spokojenosti se životem obyvatel ve městě v letech 2008-2011 (Statutární město Prostějov, ©2012c; vlastní zpracování)

Vzhledem k tomu, že se oba ukazatele vlastního indikátoru A.1 shodují s výstupem z Průzkumů spokojenosti, slouží k monitoringu těchto vlastních indikátorů města a indikátorů z průzkumu stejný dotazník. Město tak ušetří náklady za dvojitě vyhodnocování dotazníků.

Oblast zájmu: B. Životní prostředí

Indikátor: B.2 Zajištění ochrany, kvality a rozšiřování veřejné zeleně, současně s příznivým vlivem na biodiverzitu⁹.

Město Prostějov si stanovilo dva ukazatele, v rámci kterých sleduje naplňování tohoto indikátoru. Prvním je rozšiřování ploch veřejné zeleně na území města - v plánu je vždy vyšší množství než v roce předchozím, měřeno v hektarech. Druhým ukazatelem je poměr vykácených a vysázených stromů na území města, kde by se naopak hodnoty mezi léty měly snižovat nebo alespoň zůstávat stejné.

⁹ Slovo je tvořeno ze sousloví biologická diverzita, čili biologická rozmanitost. Představuje rozmanitost všech živých organismů a systémů, jichž jsou tyto organismy součástí a dohromady tvoří provázaný celek.

Tabulka 3: Srovnání ukazatelů podoblasti B.2 v letech 2008 – 2012

(Statutární město Prostějov, © 2012f; Hemerková, 2012; vlastní zpracování)

UKAZATEL	2008	2009	2010	2011	2012
Rozšiřování ploch veřejné zeleně na území města (ha)	110	110	110	110	110
Počet vykácených stromů na území města (ks)	461	292	415	330	247
Počet vysázených stromů na území města (ks)	282	211	295	185	244 ¹⁰
Počet vysázených keřů na území města (ks)	7700	3500	1869	3351	2042
Počet vysázených – počet vykácených stromů (ks)	-179	-81	-120	-145	-3

Faktem je, že město Prostějov považuje adekvátní rozvoj zeleně za jeden z klíčových faktorů při snižování negativních vlivů znečištění ovzduší a hluku a zároveň tento faktor nabízí řešení nízké vlhkosti vzduchu v letních měsících a nadměrné prašnosti ve městě. Město má vypracován vlastní generel zeleně, dle kterého by se při údržbě mělo řídit. K naplňování plánu prvního indikátoru nedochází. Prozatím je ve městě stále stejná plocha veřejných prostranství, na které vegetuje městem obhospodařovaná zeleň. V emailu PaeDr. Dvořákové je psáno, že další zelené plochy nyní nejsou budovány, ovšem podmínkou je udržet stávající. Vždy, když probíhá nějaká výstavba či rekonstrukce, jsou zároveň revitalizovány plochy zeleně v blízkém okolí. Výsadbou stromů i keřů se udržuje a zkvalitňuje zelená plocha. Tyto a jiné další komunální služby pro město zajišťuje firma .A.S.A. TS Prostějov, s. r. o.

Dle slov náměstkyně primátora Ivany Hemerkové, probíhá kácení dřevin na základě inventarizace zeleně v gesci odborné firmy a z důvodu provozní bezpečnosti. Město pro rok 2012 získalo dotaci ze Státního fondu životního prostředí České republiky – operační program Životní prostředí na realizaci projektu: „Revitalizace zeleně vybraných lokalit města Prostějova – I. etapa“. Paní Hemerková shrnuje obsah povinností roční údržby zeleně jako sečení a údržbu trávníků na ploše cca 110 ha a péči o stromy, kterých je zhruba 18 tisíc kusů. (Hemerková, 2012)

¹⁰ Plán, který si město stanovilo v tomto roce splnit.

V nově navrhované územní dokumentaci města – jejíž schválení je plánováno koncem roku 2012 – město počítá s dalším rozšiřováním zelených ploch (např. parků) hlavně v okrajových částech města. Vzhledem k husté zástavbě, nejsou prostory na rozšiřování zeleně v centru.

Indikátor: B.3 Realizace koncepce nakládání s odpady (PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ MĚSTA PROSTĚJOVA na období 2006 – 2010)

Dokument si město nechalo vypracovat soukromou společností FITE, a.s., v roce 2005. Ve vlastních indikátorech se k němu vztahují opět dva ukazatele. Pro účely mé práce postačí srovnání pouze jednoho z nich. Monitoring hodnot sekundární prašnosti, je pro město primárním ukazatelem, protože překračování imisního limitu prašného aerosolu PM₁₀ je hlavním problémem znečišťování ovzduší v souvislosti s geografickou polohou města. Průměrný roční limit imisí PM₁₀ má být **40µg/m³**. Maximálně 35x do roka smí být překročen průměrný denní limit PM₁₀ pro ochranu zdraví lidí (**50µg/m³**), kdy doba průměrování činí 24hod.

Tabulka 4: Monitoring hodnot PM₁₀ v letech 2008 – 2011 (CHMI, ©2012; vlastní zpracování)

UKAZATEL: SLEDOVÁNÍ HODNOT SEKUNDÁRNÍ PRAŠNOSTI	2008	2009	2010	2011
Průměrný roční limit imisí PM ₁₀ (µg/m ³)	28,3	30,8	34,4	32,6
Počet překročení denního imisního limitu ročně	34	45	67	65

Průměrný roční limit imisí prašného aerosolu je v letech 2008-2011 soustavně dodržován. Ovšem alarmující jsou hodnoty překročení denních limitů v posledních třech letech.

Na tomto místě jmenuji několik hlavních potenciálních příčin:

- Prostějov je tranzitním městem, tudíž velký podíl na znečišťování ovzduší má doprava. Intenzivní provoz je patrný jak na vnitřním okruhu městem, či navazujících silnicích II. třídy nebo rychlostní silnici I/46 Vyškov – Olomouc – Opava.
- Dalším podílníkem jsou místní stacionární zdroje emisí (na území města).
- Dálkově přenášené škodliviny z dalších oblastí Olom. kraje, potažmo celé ČR.
- Souvisí také s indikátorem B.2 - **nedostatek zelených ploch** na území města.

V tomto bodě se obě moje srovnávání prolínají do jedné agendy. Proto, aby ve městě mohlo být kvalitní ovzduší, je mj. zapotřebí rozšiřování zeleně. Prozatím nedocházelo k dodržování plánu uvedeného u indikátoru o rozšiřování zeleně. Ale změny v územní koncepci města a zároveň snaha uzavírat smlouvy, ve kterých je psáno, že za každý vykácený strom musí být vysazeny tři nové, nasvědčují tomu, že město začíná realizovat své závazky, uvedené v komunitním plánu.

Oblast zájmu: D. Zdravý životní styl, zdravotní oblast

Indikátor: D.1 Bude podpořena prevence civilizačních onemocnění a infekčních nemocí s důrazem na vlastní odpovědnost občanů za své zdraví

Ukazatelem je počet konaných informačně-osvětových akcí na téma zdraví a zdravého životního stylu v gesci Zdravého města za rok. V rámci plánu je podmínkou zachovat každoročně stejný počet osvětových akcí a kampaní.

Dle slov koordinátorky projektu je naplňování kritérií považováno za automatické, občanům ale jde o konkrétní akci, jako hmatatelný důkaz, že aktivity jsou právě pro ně.

V rámci osvěty v oblasti zdraví a zdravého životního stylu pořádá město každoročně několik osvětových akcí a kampaní. Bližší informace ke konkrétním akcím lze nalézt v databázi ma21.cenia.cz či na stránkách ZM Prostějov. V souvislosti s indikátorem D.1 zde uvádím jednu z nejzajímavějších akcí v oblasti prevence civilizačních i infekčních onemocnění.

Dny zdraví je název pro několik dní v roce kdy v rámci jednoho jarního pracovního týdne (2. týden v dubnu) a jednoho či více dní na podzim, nabízí město bezplatná vyšetření, aktivity a konzultace svým občanům v oblasti zdraví, ve spolupráci s několika partnery. *Jarní dny zdraví* jsou městem soustavně pořádány několik let po sobě - od roku 2003 až doposud. V tomto případě se dá již mluvit o tradici v pořádání akce. Občan si zpravidla na jarních dnech zdraví může nechat změřit své BMI, krevní tlak, hladinu cholesterolu v krvi, triglyceridy, glukózu za asistence studentů ze Střední zdravotnické školy v Prostějově a dohledu odborníků z lékařské praxe. Po změření hodnot následuje konzultace s lékařem za účelem posouzení individuálních rizik nemocí každého zájemce a následné porady o prevenci. O tyto konzultace i měření tělesných hodnot (hlavně cholesterolu) je mezi příchozími vždy velký zájem. Pravidelně této možnosti využívá zhruba 200 občanů města.

Po celou dobu akce je možná ochutnávka zdravé výživy, kde u jednotlivých jídel jsou pro zájemce vytištěné recepty, které si mohou vzít domů. Kromě měření hodnot a konzultací probíhají také v Národním domě přednášky na téma zdravého životního stylu vedené lékaři, zástupci bylinné terapie, fyzioterapeuty aj. Ve spolupráci s Nemocnicí Prostějov probíhá jeden den ve vstupní hale nemocnice mezinárodní kampaň na podporu *správné hygieny rukou*, která je nejúčinnějším způsobem, jak zabránit přenosu infekcí a jiných onemocnění. Zájemci z řad zaměstnanců nemocnice, pacienti i veřejnost se mohou naučit správné hygieně a dezinfekci rukou, otestovat kvalitu dezinfekce rukou a být informováni o správném postupu v mytí a dezinfekci rukou. Poslední z akcí, které bych chtěla v rámci Jarních dnů zdraví uvést, je *Den melanomu*. Návštěvníkům kožní ambulance je v jeden den vyhrazena doba pro bezplatné vyšetření znamének, prohlídku ambulancí a odborné konzultace s lékaři.

Na podzim pravidelně probíhá *Den prevence diabetu*. Zahrnuje měření hladiny cukru v krvi, tělesný tlak či bezplatné poradenství v oblasti výživy.

Kampaň Dny zdraví je bezesporu užitečná pro všechny aktéry. Občan dostává informace, které potřebuje. Přednášející a konzultující si mohou udělat dobrou reklamu. A zástupci Zdravého města jsou spokojeni, protože pořádáním akce naplňují jak jedno z Kritérií MA 21, tak vlastní indikátory města. Ovšem je třeba zamyslet se nad tím, proč tuto akci navštěvuje tak malé procento prostějovských občanů. K osvětovým akcím na téma zdravý životní styl je napsáno mé doporučení v kapitole 11 této práce.

Oblast zájmu: F. Vzdělávání, výchova

V souvislosti s finanční osvětou nelze hovořit o indikátoru města, protože ještě žádný není vytvořen, ale zaujalo mě jedno z aktuálních 10P a budu se jím podrobněji zabývat.

jedno z 10P: Zajištění osvěty a primárního vzdělávání mladé generace pro privátní finanční hospodaření

Žijeme v moderní době v moderním státě. Zákony ekonomiky se objevují v životě každého z nás. Bohužel ne každý člověk se orientuje v džungli bankovních či nebankovních produktů, nebo dokonce i v oblasti finančních zákonitostí. Žijeme v době, kdy lidé nemají tolik peněz, aby si mohli pořizovat movité a nemovité věci, které zrovna potřebují. Přesto tak činí prostřednictvím pořizování úvěrových bankovních i nebankovních produktů,

což často vede k zadluženosti a mnohdy později i k exekucím či vyhlášení osobních bankrotů. Město nechce tomuto trendu jen nečinně přihlížet, proto zvolilo cestu vzdělávání ať už rizikové skupiny mladých lidí nebo i široké veřejnosti.

V roce 2011 zajišťovala vzdělávací osvětu **pro pedagogické pracovníky** základních škol i pro veřejnost Obchodní akademie Prostějov. Konkrétně projekt určený pedagogům probíhal v pěti cyklech seminářů od února 2011 do února 2012. Dne 12. dubna se konala závěrečná hodnotící konference pro sedmdesát účastníků. Jako zpětná vazba se realizačnímu týmu dostalo kladného hodnocení projektu ze strany účastníků.

Dne 6. a 11. října 2011 se konaly semináře **pro občany všeho věku**, financované z grantů Zdravého města, na kterých se cca. 80 účastníků naučilo používat základní pojmy z oblasti bankovníctví, jako je: cena, hodnota, peníze, úrok, úvěr, kontokorentní úvěr, půjčky, platební karty (rozdíl mezi debetní a kreditní kartou), a nebankovní produkty jako jsou např. leasing, či rizika splátkového prodeje nebankovních společností. Tato aktivita s názvem „*O penězích bez peněz*“ byla financována z prostředků grantového systému Zdravého města.

V současné době je Informačním centrem pro mládež Prostějov připravován koncept vzdělávacího modulu *Finanční gramotnost pro každého*. Dle slov koordinátorky projektu Stanislavy Rotterové se má jednat o seminář **pro studenty SŠ a žáky ZŠ** (uzpůsoben věku účastníků), se zaměřením na schopnosti mladých lidí orientovat se ve světě financí, vytvořen proto, aby se mohli naučit jak dlouhodobě dobře hospodařit se svým majetkem. V rámci kurzů bude kladen důraz na spoření pro mladého člověka (stavební spoření, kapitálové životní pojištění aj.) a upozorněno na důležitost v zakládání rizikových pojistek, zejména při cestování do zahraničí, sportu v zahraničí atd. Kromě teoretických znalostí budou uvedeny i příklady z praxe a část semináře bude věnována hře *Finanční svoboda*, kde si studenti budou moci vyzkoušet finančních zákonitostí a schopnost předvídat a řešit životní situace. Kromě nových zkušeností a znalostí ze světa financí, obdrží studenti také tištěnou brožurku s vysvětlením základních finančních pojmů. I finanční osvětou se zabývají mé návrhy na doporučení pro Zdravé město Prostějov v kapitole 11.

10 SWOT ANALÝZA ZAPOJENÍ MĚSTA DO PROJEKTU ZDRAVÉ MĚSTO PROSTĚJOV

Tabulka 5: SWOT analýza zapojení města do projektu Zdravé město (vlastní zpracování)

SILNÉ STRÁNKY (<i>Strengths</i>)	SLABÉ STRÁNKY (<i>Weaknesses</i>)
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kvalitní organizační zázemí (koordinátor, politik i podpora magistrátu a tajemníka). ✓ Kvalifikovaný tým projektu ZM. ✓ Několikaleté zkušenosti v procesu MA 21. ✓ Zvyšování povědomí u občanů města. ✓ Snadno zapamatovatelné logo. ✓ Cílevědomá příprava na postup do kategorie B. ✓ Několik získaných ocenění města za kvalitu a inovace ve veřejné správě. ✓ V rámci ZM je řešen široký okruh otázek – provázanost agendy. 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Nedostatečné finanční zabezpečení. ✗ Nepřehledně zpracované informace na webových stránkách, zastaralý vzhled, neatraktivní. ✗ Tendence aktivit upadat do stereotypu. ✗ Nedostatečná medializace a s ní související nízký zájem občanů o zapojování se do komunitního plánování.
PŘÍLEŽITOSTI (<i>Opportunities</i>)	HROZBY (<i>Threats</i>)
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zvýšený zájem občanů o účast na místním plánování a zapojování se do aktivit v rámci MA 21. ✓ Hodnotící komisí schválený postup municipality do vyšší kategorie (kategorie B a zavedení nových indikátorů). ✓ Sponzoring ze soukromého sektoru. ✓ Spolufinancování projektů ze strany státu či EU. ✓ Kvalitnější legislativní zakotvení procesu MA 21 v podmínkách ČR. ✓ Novinky v metodice Zdravých měst. 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Úplná ztráta zájmu občanů o „věci veřejné“. ✗ Upadající politická podpora pro naplňování MA 21 a pokračování procesu. ✗ Nedostatečné finanční zabezpečení – v souvislosti se současnou ekonomickou recesí. ✗ Další potencionální ekonomická recese či krize. ✗ Novinky v metodice Zdravých měst.

SWOT analýza, neboli analýza silných (*Strengths*) a slabých (*Weaknesses*) stránek, příležitostí (*Opportunities*) a hrozeb (*Threats*) je často používána při plánování, za účelem komplexního zhodnocení fungování projektu, objevení slabých stránek a nalezení nových příležitostí či naopak odhalení problémů a hrozeb procesu.

Ovlivňování příležitostí prostřednictvím silných a slabých stránek subjektu:

Při vyhodnocování jsem zvolila možnost uložit u každé ze stránek až tři znaménka ¹¹.

Po provedení součtu plusů a mínusů jednotlivých stránek u každé z hrozeb mi vyšla následující predikce.

Příležitosti pro Zdravé město Prostějov - Sponzoring ze soukromého sektoru a Spolufinancování projektu ze strany státu či Evropské unie - jsou pro město těmi nejzajímavějšími, protože Zdravé město potřebuje další finanční zdroje pro zdokonalení podpory svých aktivit. Lepší příležitostí z těchto dvou je spolufinancování ze strany státu či EU, získala 9 kladných znamének. Navrhuji propojení aktivit s projekty z některých z operačních programů, které jsou městem využívány.

Novinky v Metodice zařazují jak do příležitostí, tak do hrozeb, protože záleží na samotné koncepci pokynů, jak budou formulovány.

Ovlivňování redukce hrozeb prostřednictvím silných a slabých stránek subjektu:

Za největší hrozbu považují ztrátu zájmu občanů o „věci veřejné“. Protože MA 21 a s ní spojený projekt Zdravé město jsou vytvořeny hlavně pro jejich spokojenost. Nabízí jim možnost zapojit se do chodu města, říci svůj názor a pozorovat, jak si s tím město poradí.

Z pohledu výše uvedené tabulky má město hodně silných stránek, díky kterým má proces MA 21 vysokou kvalitu a tradici. Bylo by dobré předcházet hrozbám tak, aby:

- a) obávaná situace vůbec nenastala (nedostatečný zájem občanů zajišťovat dostatečnou medializací projektu, eventuálně obohatit stávající aktivity města o nové prvky),
- b) když situace nastane, být na ni připraveni (ekonomická recese a snížený nedostatek finančních prostředků redukovat ukládáním zbylých finančních částek do rezerv).

¹¹ Zpracování analýzy je v příloze P VI. **Silná stránka:** +++ nejvíce ovlivňuje, ++ ovlivňuje, + ovlivňuje z malé části, 0 - nemá vliv; **Slabá stránka:** --- nejvíce škodí, -- neprospívá, - má malý negativní dopad, 0 – nemá vliv

11 DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ POSTUP

V této kapitole uvádím své návrhy pro zlepšení už tak velmi kvalitní práce na projektu Zdravé město Prostějov.

11.1 Zapojení veřejnosti do komunálního plánování

– rozšíření medializace

Úroveň medializace projektu Zdravé město Prostějov vidím jako dobrou. Přesto bych v rámci svého návrhu pozvedla význam informačních technologií jako prostředek pro medializaci. Po zkušenosti s prací se **stránkami města** doporučuji pozměnit jejich koncepci i vzhled. Informace jsou kusé, mnohdy těžko dohledatelné, někdy i neaktuální. Některé odkazy vůbec nefungují (např. Zpravodaj Zdravých měst). Pokud jsou tyto nedostatky způsobeny velkým časovým vytížením aktérů Zdravého města, doporučuji na částečný pracovní úvazek či brigádu najmout osobu, která bude tyto administrativní činnosti vykonávat. Eventuálně zapojit studenty středních či vysokých škol v rámci výkonu dlouhodobé praxe. Díky tomu by město ušetřilo finanční náklady. Je podstatné předávat lidem správné informace ve správný čas a na správných místech. Jde přece jen o tvář celého projektu.

Dále navrhuji založit speciální **emailovou adresu**, kam lidé mohou zasílat své náměty za účelem vyjádření se ke komunálnímu plánování. Vytvořit a spravovat profil na stránkách www.facebook.com, či jiných **sociálních sítích**. Přidávat sem informace o plánovaných akcích, komunikovat s občany. Rovněž tyto aktivity by měla vykonávat výše uvedená osoba. Náměty přijaté prostřednictvím internetu by posléze mohly být rozebírány spolu s ostatními na Fórech Zdravého města, které již mají zavedenou tradici v pořádání. Účelem návrhu komunikace po internetu je přiblížení problematiky také lidem v produktivním věku, kteří nemají čas psát dopisy, či osobně navštěvovat kancelář koordinátorky. Je důležité občanům ukázat, že Zdravým městem a městem obecně pořádané aktivity jsou právě pro ně.

V rámci vylepšení – snížení nespokojenosti obyvatel s možností zasahovat do komunálního plánování, navrhuji ke každoročním dotazníkům, v rámci průzkumu, dopsat tři krátké otázky, představující **zpětnou vazbu** na aktivity ZM:

„Víte o existenci projektu Zdravé město Prostějov, v rámci kterého i Vy můžete přispět ke správnému chodu města a vyjádřit své názory na to, co byste chtěli řešit?“ ANO/NE

„Pokud jste v předchozí otázce odpověděli ANO, odkud jste se o projektu dozvěděli?“ Tady je třeba podat vyplňujícímu pomocnou ruku v podobě konkrétních možností. (např. Městský informační televizní kanál – PIK, Radniční listy, plakáty vyvěšené na informačních cedulích ve městě, od někoho z rodiny/přátel, ve škole, v zaměstnání, na www stránkách města, jinde na internetu, v průběhu akcí/kampaní...)

Která aktivita Zdravého města Vás zaujala či byla nejvíce přínosnou?“ Při této otázce by bylo vhodné nechat respondentovi dva až tři řádky na doplnění vlastního názoru. Je totiž podstatné zjistit, kolik lidí vůbec o projektu Zdravé město ví a jak moc jim zůstal v paměti.

Umístění těchto otázek do dotazníku spokojenosti je vhodné proto, aby město nevydávalo finanční prostředky na další dotazníkové šetření.

V rámci měsíčníku, vydávaného z prostředků města - **Radničních listů** (dále i RL) navrhuji dát Zdravému městu více prostoru. Samotný měsíčník na mě svou grafikou působí dosti chaoticky. Články se střídají s reklamami. Mnohdy čtenář neví, kdy se dívá na reklamu a kdy to jsou podstatné informace. Některé články Zdravého města nacházím až po několikaletém prolístování tiskoviny. Namátkově jsem si zvolila *osm výtisků* RL v časovém horizontu od *února do října roku 2011*. Kdy jako nejpovedenější z hlediska propagace ZM Prostějov hodnotím říjnové číslo, kde se nacházejí tři články o projektu a jedna pozvánka na osvětovou kampaň, všechny doplněny logem. Největším zklamáním je vydání RL z 29. června, kdy ač jsou zde dva články o aktivitách, které mají za původce Zdravé město, ani jeden z nich není označen logem radnice na dlani. Myslím si, že pokud by u každého článku toto logo bylo, občané by si více zapamatovali, jak vypadá, a pak v případě potřeby se orientovali podle něj. Zajímavým je srovnání čísel, vydaných 27. dubna a 1. června. Pozvánka na osvětovou akci je cca na půl strany, program je vypsán malým písmem. Oproti tomu sumarizaci průběhu osvětové akce v červnovém čísle je věnována celá výrazně zeleně potištěná strana, text je psán velkým tučným písmem. V tomto případě chci upozornit na to, že pozvánka je mnohem důležitější než konstatování průběhu již ukončené akce. Proto můj další návrh na zlepšení, v rámci medializace, je změna grafického vyobrazení pozvánek na akce a kampaně Zdravého města. Pokud se má konat akce, na které mají být řešeny problémy ve městě očima lidí, považuji za nedostačující pozvánku ve formátu menším než A5, byť je vytištěná dva měsíce před konáním. Pod nadpisem POZVÁNKA doporučuji zařadit krátké, úderné heslo(a), které občany více budou motivovat ke čtení dalšího textu. Např. městem již používané „Pojďte s námi rozhodovat, jak budeme žít!“, či „Přijďte nám říci svůj názor o životě ve městě!“ a tomu podobné. Dále již pokračovat

obvyklým úvodem a textem sdělení. Na závěr ještě jednou krátkým mottem podtrhnout důležitost právě toho čtenáře, který si tu pozvánku čte. Jako velikost pozvánky navrhuji klidně celou stranu. Poslední částí mého návrhu k medializaci je vyčlenit článkům, pozvánkám a jiným formám propagace Zdravého města jednu stranu nebo někdy i dvoustranu v každém čísle Radničních listů. Aby potřebné informace, týkající se projektu byly pospolu.

11.2 Návrh na změnu v provedení Dnů zdraví

Akce Jarní dny zdraví je mnou oblíbená aktivita s tradicí v pořádání. Přesto však navrhuji obohatit její průběh o nové prvky. Jmenovitě označit každý den pracovního týdne, kdy je akce pořádána jako den „něčeho“ a zařadit její časový průběh prvních tří dnů do odpoledních hodin a ve zbývajících dvou, které se konají ve spolupráci s Nemocnicí Prostějov, ponechat čas akce v dopoledních hodinách (jak je tomu doposud). Aby se potencionální spektrum účastníků rozšířilo o občany v produktivním věku, kteří v dopoledních hodinách musí setrvávat na své pracovní pozici. Návrh průběhu akce by mohl vypadat následovně:

- pondělí Den Zdravého životního stylu
- úterý Den boje proti alergii a astmatu
- středa Den Zdravého životního stylu
- čtvrtek Den kampaně na podporu správné hygieny rukou
- pátek Den melanomu v Nemocnici Prostějov

Záměrně zařazuji **Den boje proti alergii a astmatu** v souvislosti s výsledky mé komparace v kapitole 9.2.2, v oblasti zájmu B, zabývající se stavem ovzduší ve městě. Alarmující několikanásobné překročení hodnot polétavého prachu v roce naznačuje, že občané města mohou být zároveň v souvislosti s geografickou polohou města náchylnější na různá onemocnění dýchacích cest. Alergie ale bohužel není jen o dýchacích cestách. Alergeny jsou v jídle, v látkách, do kterých se oblékáme, v lécích, v hmyzím jedu. Přicházejí spolu se špatným životním stylem, který je v dnešní době tolik moderní. V rámci tohoto dne by měl být k dispozici odborník z praxe - na konzultace se zájemci, přístroj na změření vitální kapacity plic - spirometr, prevence proti alergii prostřednictvím gemmoterapie – bylinná te-

rapie, a další náležitosti. Podrobnější rozebrání mé představy o Dnu boje proti alergii by zabralo dalších 10 stran textu. Účelem této myšlenky je změna, která v občanech vyvolá větší zájem o činnost Zdravého města Prostějov.

11.3 Tvorba nového vlastního indikátoru města

V podkapitole 9.2.2., v oblasti zájmu F, jsou rozebrány současné možnosti Zdravého města v oblasti zajištění vzdělávání v rámci finanční osvěty. Je připravováno vzdělávání pro studenty základních a středních škol v Prostějově, na které v tomto roce dostal jeho organizátor – Informační centrum pro mládež Prostějov - finanční příspěvek v rámci grantového systému, o kterém hovořím v kapitole 8.2.1. Tudiž tento vzdělávací modul bude pro jeho účastníky zdarma.

Pro zájemce z okruhu široké veřejnosti doporučuji městu opakování úspěšného projektu „*O penězích bez peněz*“, který zajišťovala Obchodní akademie Prostějov z grantů ZM Prostějov, ale s kvalitnější a zajímavější propagací pro občany. Za účelem navýšení počtu účastníků tak, aby měla akce do budoucna nějaký dopad. Typy pro propagaci uvádím v kapitole 11.1.

V souvislosti s konáním těchto osvětově-vzdělávacích akcí, navrhuji přidání třicátého indikátoru mezi Vlastní indikátory města.

Název: *Indikátor finanční gramotnosti obyvatel města.*

Ukazatele pro tento indikátor navrhuji tři.

- Prvním by měl být počet účastníků osvětových akcí v rámci finanční gramotnosti, který by měl mít trend každoročního růstu.
- Pro druhý ukazatel volím formu výše procentuální úspěšnosti v rámci závěrečného testování, která by měla rovněž každým rokem narůstat.
- Závěrečným, třetím ukazatelem, by měl být klesající počet prostějovských občanů v Centrálním registru dlužníků České Republiky.

Tento indikátor by měl zachycovat zpětnou vazbu na výše uvedené vzdělávání, které by mělo zabránit dosavadnímu negativnímu trendu zadlužování obyvatel.

ZÁVĚR

Bakalářská práce „Zdravé město Prostějov“ se zaměřuje na uplatňování principů trvale udržitelného rozvoje v podmínkách konkrétního města České republiky. V úvodu práce jsou definovány obecné pojmy z oblasti trvale udržitelného rozvoje, vývoj základních dokumentů, také jsou zde popsány koncepční dokumenty a institucionální zabezpečení místní Agendy v České republice.

Praktická část je zaměřena na komparativní analýzu některých indikátorů města, které monitorují dodržování místní Agendy 21, z let 2008 – 2011 (2012). Z tohoto srovnávání zjišťuji, že je ve městě několik faktorů, které napomáhají k nepříznivému stavu ovzduší. Dochází k překračování stanovených norem limitu množství prašného aerosolu ve vzduchu, což má za následek potencionálně větší náchylnost obyvatel k nemocem dýchacího ústrojí. S tímto souvisí srovnání stavu zeleně ve městě, konkrétně uvádím počty vysázených a vykácených stromů (jejich poměr tvoří jeden z vlastních indikátorů města) či vysázených keřů. Prozatím není vývoj příliš příznivý, ale v rámci nové územní dokumentace město tuto skutečnost respektuje a zařazuje tvorbu nových zelených ploch v okrajových částech města. Spolu s hrozbou vyšší nemocnosti dýchacích cest obyvatel navrhuji pozměnění jedné z osvětových kampaní na podporu zdravého životního stylu. Konkrétně zařazení Dne boje proti alergii do průběhu této akce.

Další oblastí, kterou se v praktické části zabývám, je osvěta obyvatel v oblasti finančních zákonitostí. Město již provozuje vzdělávací kurzy pro své občany. Mým přínosem je vytvoření nového vlastního indikátoru města, za pomoci kterého by byla městu poskytnuta zpětná vazba na tuto aktivitu.

Došla jsem k závěru, že není mnoho oblastí, kde by se ve Zdravém městě Prostějov mělo něco měnit. Zavedené procesy fungují, spokojenost obyvatel se životem ve městě stoupá. Zástupci Zdravého města hodlají tento trend podpořit a pokračovat v jimi kvalitně vykonávané činnosti. Jako poslední myšlenku, kterou musím vyslovit, navrhuji zvýšení úrovně propagace a medializace celého projektu. Je možné, že spousta lidí o jeho existenci vůbec netuší a byla by škoda, aby velká část práce přišla vniveč.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BRUNDTLANDTOVÁ, Harlem, Gro, 1987 cit. podle Reitschmiedová et al. 2003, s. 5. *Strategie, postupy a techniky uplatnění MA21 na místní a regionální úrovni ČR*. [Praha]. Dostupné z:
[http://www.cenia.cz/_C12571B20041E945.nsf/\\$pid/CENMSFL5ZKH1](http://www.cenia.cz/_C12571B20041E945.nsf/$pid/CENMSFL5ZKH1)
- [2] CENIA. ©2008. Místní Agenda 21: Životní prostředí České republiky. In: *Cenia: Česká informační agentura životního prostředí* [online]. 2008, [cit. 2012-04-03]. Dokument ve formátu PDF. Dostupný z: [http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/CENMSFVZ8VR3/\\$FILE/mistni_agenda21.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/CENMSFVZ8VR3/$FILE/mistni_agenda21.pdf)
- [3] CENIA.©2012a. Agenda 21. In: *Místní Agenda 21* [online]. 2012, [cit. 2012-03-21]. Dostupné z:
<http://ma21.cenia.cz/Z%C3%A1kladn%C3%ADinformace/Agenda21/tabid/101/language/cs-CZ/Default.aspx>
- [4] CENIA.©2012b. Oblast místní Agendy 21. In: *CENIA: Česká informační agentura životního prostředí* [online]. 2012, [cit. 2012-03-28]. Dostupné z:
[http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFGSIY44](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFGSIY44)
- [5] CENIA. ©2012c. Pracovní skupina RVUR. In: *CENIA: Česká informační agentura životního prostředí* [online]. 2012, [cit. 2012-03-29]. Dostupné z:
[http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFHV26XQ](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFHV26XQ)
- [6] CENIA. ©2012d. Kritéria MA21. In: *Místní Agenda 21*[online]. 2012, [cit. 2012-03-29]. Dostupné z:
<http://ma21.cenia.cz/Z%C3%A1kladn%C3%ADinformaceoMA21/KriteriaMA21/tabid/93/language/cs-CZ/Default.aspx>
- [7] CENIA. ©2012e. Databáze MA21 – vítejte na úvodní stránce. In: *Místní Agenda 21* [online]. 2012, [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: <http://ma21.cenia.cz/%C3%9Avod/tabid/39/language/cs-CZ/Default.aspx>

- [8] RYNDA, Ivan, 2000 cit. podle CENIA. © 2012f. Udržitelný rozvoj, teoretická východiska. In: *Cenia: Česká informační agentura životního prostředí* [online]. 2000 [cit. 2012-03-20].
Dokument ve formátu PDF. Dostupné z: [http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFHV0HSB/\\$FILE/tur.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFHV0HSB/$FILE/tur.pdf)
- [9] ČESKO, 1992. Zákon č. 17 ze dne 16. ledna 1992 o životním prostředí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 4, s. 82. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1992/zakon_01.html#castka_4
- [10] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ©2012. Vybrané statistické údaje za obec. In: *Veřejná databáze* [online]. Datum aktualizace: 2011, [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&pro_1_154=589250&cislatab=MOS+ZV01
- [11] EPRAVO. ©2012. ZÁKON ze dne 7. února 2012, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *epravo.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/zakony/prehledy-ucinnosti/prehled-nastavajicich-ucinnosti-predpisu-publikovanych-ve-sbirce-zakonu-cr-k-1232012-81615.html>
- [12] GROSPÍČ, Jiří et al, 2008. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 5. rozš. vyd. (ve Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk 2. rozš. vyd.). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-086-4.
- [13] HEMERKOVÁ, Ivana. 2012. Jak je to s údržbou zeleně v Prostějově? *Radniční listy: město Prostějov*. [online] Prostějov: Haná Press, s.r.o., roč. 13, č. 4. [cit. 2012-05-05]. ISSN 1212-8368. Dostupné z: http://prostejov.eu/files/Urad/Radn_listy/2012/rl-2-kvetna_2012.pdf
- [14] JANEČEK, Kamil, 2009. *Aplikace metod zvyšování kvality ve veřejné správě na příkladu MěÚ v Prostějově*. [online] Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky, Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva. [cit. 2012-04-11] Diplomová práce. Dostupné také z: http://dspace.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/11046/jane%20C4%8Dek_2009_dp.pdf?sequence=1,%20Jane%20C4%8Dek. Diplomová. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce Ing. Lubomír Baláš.

- [15] KAŠPAR, Jakub a Jiří MAREK. 2005. *Příručka pro mapování kvality místních Agend 21: Návod pro postup při sledování procesů místních Agend 21 podle oficiálních Kritérií MA 21 v České republice*. [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, [cit. 2012-03-28]. ISBN 80-7212-379-3. Dostupné také z: <http://ma21.cenia.cz/Dokumentykesta%C5%BEEen%C3%AD/tabid/94/language/cs-CZ/Default.aspx>
- [16] KAŠPAR, Jakub a Marie PETROVÁ. 2006. *Místní Agenda 21: Informace, postupy, kritéria* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí České republiky [cit. 2012-17-03]. ISBN 80-7212-435-8 (brož.). Dostupné z: [http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/CENMSFK2CK1O/\\$FILE/MA21-%20IPK_def.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/CENMSFK2CK1O/$FILE/MA21-%20IPK_def.pdf)
- [17] MACHOVÁ, Marie. 2007. Udržitelný rozvoj území v novém stavebním zákoně a v souvisejících dokumentech. *Urbanismus a územní rozvoj* [online], roč. 10, č. 1, s. 47-52 [cit. 2012-03-08]. ISSN 1212-0855. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=2569>
- [18] MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 13. ©2012. Místní Agenda 21. In: *Praha 13: Oficiální stránky městské části* [online]. 2012 [cit. 2012-03-24]. Obrázek ve formátu JPEG. Dostupné z: www.praha13.cz/zdroj.aspx?id=11589&typ=2
- [19] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. ©2009a. Základní pojetí konceptu udržitelného rozvoje: Základní definice a pojetí udržitelného rozvoje. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj: Pracovní skupina pro udržitelný rozvoj regionů, obcí a zemí* [online]. 2009 [cit. 2012-03-08]. Dostupné z: <http://psur.mmr.cz/Uvodni-informace-o-udrzitelnem-rozvoji/Zakladni-pojeti-konceptu-udrzitelného-rozvoje>
- [20] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. ©2009b. Základní pojetí konceptu udržitelného rozvoje: Základní dokumenty udržitelného rozvoje. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj: Pracovní skupina pro udržitelný rozvoj regionů, obcí a zemí* [online]. 2009 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://psur.mmr.cz/Uvodni-informace-o-udrzitelnem-rozvoji/Zakladni-dokumenty>
- [21] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. ©2010a. Statistiky: Počty obyvatel v obcích. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2012-04-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>

- [22] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. ©2010b. ŠUTORIKOVÁ, Lucie. Podpora zavádění kvality ve veřejné správě. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2012 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/verejna-sprava-podpora-zavadeni-kvality-ve-verejne-sprave.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>
- [23] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR. ©2012. Rio +20 - světový summit o udržitelném rozvoji. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2012 [cit. 2012-03-08]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/multilateralni_spoluprace/osn/rio_20_světovy_summit_o_udržitelnem.html
- [24] MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. ©2012. Rada vlády pro udržitelný rozvoj. In: *Ministerstvo životního prostředí* [online]. 2011 [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/rada_vlady_pro_udržitelny_rozvoj
- [25] MOLDAN, Bedřich, Tomáš HÁK, Hana KOLÁŘOVÁ et al., 2002. K udržitelnému rozvoji České republiky: vytváření podmínek [online]. Vyd. 1., V Praze: Centrum Univerzity Karlovy pro otázky životního prostředí.[cit. 2012-03-24]. ISBN 80-238-8378-X. Dokument ve formátu PDF. Dostupné z: http://www.czp.cuni.cz/knihovna/UNDP_sbornik/Paty.pdf
- [26] NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČR. ©2010. Co je Dobrá Praxe. In: *Dobrá Praxe: Databáze osvědčených postupů, inspirace pro obce a regiony* [online]. 2010 [cit. 2012-04-03]. Dostupné z: <http://dobrapraxe.cz/>
- [27] NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČR. ©2011. Základní informace a kontakty. In: *DataPlán: Portál pro strategické řízení a udržitelný rozvoj obcí a regionů* [online]. 2011 [cit. 2012-04-03]. Dostupné z: <http://dataplan.info/cz/home>
- [28] NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČR. ©2012a. Přehled členských municipalit - mapa. In: *Národní síť Zdravých měst ČR* [online]. 2012 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z: <http://www.nszm.cz/index.shtml?apc=r2087231t>
- [29] NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČR. ©2012b. Základní informace a kontakty. In: *Metodika: Portál pro vzdělávání koordinátorů Zdravých měst a MA21* [online]. 2012 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z: <http://metodika.zdravamesta.cz/>

- [30] NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČR. ©2012c. Výroční zpráva 2011. In: *DataPlán: Portál pro strategické řízení a udržitelný rozvoj obcí a regionů* [online]. 2012 [cit. 2012-04-12]. Dokument ve formátu PDF. Dostupné z: http://dataplan.info/img_upload/f5416b362b7c89b68743d3448693cc90/nszm_vyrocní_zprava_2011_final_web_2.pdf
- [31] NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST. ©2012d. Komunitní plán zdraví a kvality života Prostějov 2011 - 2012. In: *DataPlán: Portál pro strategické řízení a udržitelný rozvoj obcí a regionů* [online]. 2012 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://dataplan.info/cz/prostejov/ocima-lidi/planovani-s-verejnosti/komunitni-plan-zdravi-a-kvality-zivota-prostejov-2011-2012?typ=struktura>
- [32] NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST. ©2012e. Prostějov: Očima lidí. In: *DataPlán: Portál pro strategické řízení a udržitelný rozvoj obcí a regionů* [online]. 2012 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://dataplan.info/cz/prostejov/ocima-lidi>
- [33] PRACOVNÍ SKUPINA PRO MÍSTNÍ AGENDU 21 RADY VLÁDY PRO UDRŽITELNÝ ROZVOJ. ©2012. Koncepce podpory místní Agendy 21 v ČR: a Akční plán pro období 2012 - 2013. [Praha] Dostupné z: <http://ma21.cenia.cz/LinkClick.aspx?fileticket=DGa-LVE6Cgo%3d&tabid=92&mid=883&language=cs-CZ>
- [34] RADA VLÁDY PRO UDRŽITELNÝ ROZVOJ, 2010. Ministerstvo životního prostředí. Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky [online]. Vyd. 1. Praha: Ministerstvo životního prostředí, [cit. 2012-05-10]. ISBN 978-80-7212-536-4. Dokument ve formátu PDF. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategie_udrzitelneho_rozvoje/\\$FILE/KM-SRUR_CZ-20100602.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategie_udrzitelneho_rozvoje/$FILE/KM-SRUR_CZ-20100602.pdf)
- [35] REITSCHMIEDOVÁ, Alena, 1998. *Práce s veřejností a místní agenda 21* [online]. 1. vyd. Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR, 88 s. [cit. 2012-05-08]. ISBN 80-721-2047-6. Dostupné z: [http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFHY740Z/\\$FILE/prace_s_verejnosti.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFHY740Z/$FILE/prace_s_verejnosti.pdf)
- [36] REITSCHMIEDOVÁ, Alena et al., 2003. *Strategie, postupy a techniky uplatnění MA21 na místní a regionální úrovni ČR*. [Praha]. Dostupné z: [http://www.cenia.cz/_C12571B20041E945.nsf/\\$pid/CENMSFL5ZKH1](http://www.cenia.cz/_C12571B20041E945.nsf/$pid/CENMSFL5ZKH1)

- [37] STATUTÁRNÍ MĚSTO PROSTĚJOV. ©2012a. Plán zdraví a kvality života. In: *Statutární město Prostějov*. [online]. [cit. 2012-04-10]. Dostupné z: http://www.mestopv.cz/cz/obcan/zdrave-mesto-prostejov/plan_zdravi_a_kvality_zivota/
- [38] STATUTÁRNÍ MĚSTO PROSTĚJOV. ©2012b. Prapor a znak města. In: *Statutární město Prostějov*. [online]. [cit. 2012-04-10]. Dostupné z: http://www.mestopv.cz/cz/turista/o_meste/prapor_a_znak/
- [39] STATUTÁRNÍ MĚSTO PROSTĚJOV. ©2012c. Průzkum spokojenosti 2011. In: *Statutární město Prostějov*. [online]. [cit. 2012-04-10]. Dokument ve formátu PDF. Dostupné z: <http://www.mestopv.cz/cz/obcan/zdrave-mesto-prostejov/pruzkum-spokojenosti-2011.html>
- [40] STATUTÁRNÍ MĚSTO PROSTĚJOV. ©2012d. Průzkum spokojenosti 2010. In: *Statutární město Prostějov*. [online]. [cit. 2012-04-10]. Dokument ve formátu PDF. Dostupné z: <http://www.mestopv.cz/cz/obcan/zdrave-mesto-prostejov/pruzkum-spokojenosti-2010.html>
- [41] STATUTÁRNÍ MĚSTO PROSTĚJOV. ©2012e. Průzkum spokojenosti 2009. In: *Statutární město Prostějov*. [online]. [cit. 2012-04-10]. Dokument ve formátu PDF. Dostupné z: <http://www.mestopv.cz/cz/obcan/zdrave-mesto-prostejov/pruzkum-spokojenosti-2009.html>
- [42] STATUTÁRNÍ MĚSTO PROSTĚJOV. ©2012f. Průzkum spokojenosti 2008. In: *Statutární město Prostějov*. [online]. [cit. 2012-04-10]. Dokument ve formátu PDF. Dostupné z: <http://www.mestopv.cz/cz/obcan/zdrave-mesto-prostejov/pruzkum-spokojenosti-2008.html>
- [43] ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra, 2007 *Indikátory udržitelného rozvoje: teoretické přístupy a zkušenosti v České republice, případová studie Hradec Králové* [online]. Hradec Králové: Civitas per populi, [cit. 2012-03-17]. ISBN 978-80-903813-6-0. Dostupné z: www.civitas-group.cz/soubory/nakl_indikatory_HK_cj_final.pdf
- [44] VLÁDA ČR. ©2009. EU2009.cz - Česká republika. In: *EU2009.cz* [online]. Datum aktualizace: 16. 8. 2011 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z: <http://www.eu2009.cz/cz/czech-republic/ceska-republika-376/index.html>

- [45] ZDRAVÉ MĚSTO PROSTĚJOV, 2008. DVOŘÁKOVÁ, Alena. *Výroční zpráva za rok 2007: Projekt Zdravé město Prostějov*. Prostějov. Interní dokument.
- [46] ZDRAVÉ MĚSTO PROSTĚJOV, 2009. DVOŘÁKOVÁ, Alena. *Výroční zpráva za rok 2008: Projekt Zdravé město Prostějov*. Prostějov. Interní dokument.
- [47] ZDRAVÉ MĚSTO PROSTĚJOV, 2010. DVOŘÁKOVÁ, Alena. *Výroční zpráva za rok 2009: Projekt Zdravé město Prostějov*. Prostějov. Interní dokument.
- [48] ZDRAVÉ MĚSTO PROSTĚJOV, 2011. DVOŘÁKOVÁ, Alena. *Výroční zpráva za rok 2010: Projekt Zdravé město Prostějov*. Prostějov. Interní dokument.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CAF	Common Assessment Framework	Společný hodnotící rámec
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí	
ČR	Česká republika	
ECI	European Common Indicators	Společné evropské indikátory trvale udržitelného rozvoje
EMAS	Eco Management and Audit Scheme	Program systému environmentálního řízení a auditu
EK	Evropská komise	
EU	Evropská unie	
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	
ISO	mezinárodní norma	
LEHAP	Local environmental health planning	Místní akční plán zdraví a životního prostředí
MA 21	místní Agenda 21	
MŠ	mateřská škola	
OSN	Organizace spojených národů	
NSZM	Národní síť Zdravých měst	
PM ₁₀	particulate matter 10	částice menší než 10 µm
PS MA 21	Pracovní skupina pro místní Agendu 21	
RL	Radniční Listy	
SDS	Sustainable Development Strategy	Strategie trvale udržitelného rozvoje
SEA	Strategic Environmental Assessment	posuzování vlivu koncepcí na životní prostředí
SRUR	Strategický rámec udržitelného rozvoje	
SŠ	střední škola	

TIMUR	Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj
(T)UR	(Trvale) udržitelný rozvoj
UNCED	United Nations Conference on Environment and Development Konference Organizace spojených národů o životním prostředí a rozvoji
WCED	World Commission on Environment and Development Světová komise OSN pro životní prostředí a rozvoj
WSSD	World Summit on Sustainable Development Světový Summit o udržitelném rozvoji
ZM	Zdravé město
ZŠ	základní škola

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Nejdůležitější milníky historie MA 21 v letech 1991 - 2008.....	20
Obrázek 2: Logo místní Agendy 21.....	22
Obrázek 3: Logo Národní sítě zdravých měst	29
Obrázek 4: Mapa Národní sítě zdravých měst v České republice	30
Obrázek 5: Loga databází DataPlán a Dobrá praxe.....	37
Obrázek 6: Mapa ČR se zakreslenou polohou a znakem města Prostějov	39
Obrázek 7: Věková struktura respondentů, odpovídajících na dotazník průzkumů.....	47
Obrázek 8: Výsledky průzkumu spokojenosti obyvatel se životem ve městě v letech	47
Obrázek 9: Důležitost jednotlivých oblastí života ve městě 2008 – 2011	48
Obrázek 10: Spokojenost s jednotlivými oblastmi života ve městě 2008 – 2011	48
Obrázek 11: Celková míra spokojenosti se životem obyvatel ve městě v letech	50

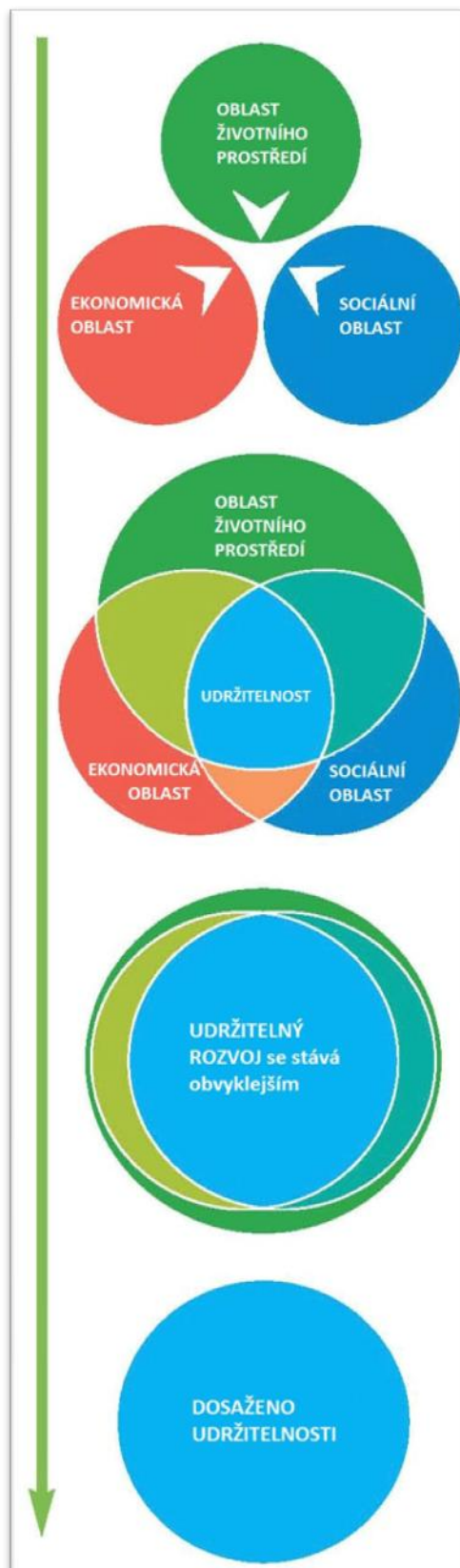
SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Současný stav registrovaných municipalit v rámci jednotlivých úrovní místní Agendy 21	34
Tabulka 2: Výčet financování projektu Zdravé město Prostějov v letech 2007 – 2010.....	44
Tabulka 3: Srovnání ukazatelů podoblasti B.2 v letech 2008 – 2012	51
Tabulka 4: Monitoring hodnot PM_{10} v letech 2008 – 2011	52
Tabulka 5: SWOT analýza zapojení města do projektu Zdravé město.....	56

SEZNAM PŘÍLOH

- P I: Vizualizace procesu dosahování udržitelnosti
- P II: Deklarace projektu Zdravé město Prostějov
- P III: Kritéria místní Agendy pro města a obce
- P IV: Další partneři Zdravého města Prostějov
- P V: Změny v územním plánu – zelené plochy
- P VI: SWOT analýza zapojení města do projektu
Zdravé město Prostějov

PŘÍLOHA P I: VIZUALIZACE PROCESU DOSAHOVÁNÍ UDRŽITELNOSTI

PŘÍLOHA P II: DEKLARACE PROJEKTU ZDRAVÉ MĚSTO PROSTĚJOV

„1. Projekt Prostějov - Zdravé město/ který dnes přijímá zastupitelstvo města Prostějova, je vstupním dokumentem pro aktivity města v mezinárodním Projektu Zdravé město, který probíhá pod patronací Organizace spojených národů a její Světové zdravotnické organizace (WHO), ve spolupráci s mnoha dalšími význačnými odbornými partnery.

Věříme, že Projekt Prostějov - Zdravé město bude městu pomáhat ke kvalitnímu místnímu rozvoji a současně k dosažení dobrého jména našeho města v rámci regionu, České republiky i Evropy.

2. Přijetím Projektu Prostějov - Zdravé město je potvrzen zájem města o naplňování zásad a cílů základních dokumentů, které se zabývají oblastmi udržitelného rozvoje, zdraví a kvality života, zejména:

- Health 21, dokument Světové zdravotnické organizace;*
- Agenda 21, dokument Organizace spojených národů*

a dalších významných mezinárodních a národních dokumentů, zejména:

- Národní akční plán zdraví a životního prostředí (NEHAP), dokument vlády ČR.*

3. Přijetím této deklaráce Město Prostějov potvrzuje svůj zájem být řádným členem asociace Národní síť Zdravých měst ČR (NSZM ČR). Asociace a její odborní partneři budou poskytovat městu pomoc v postupu ke zdraví, udržitelnému rozvoji a kvalitě života v rámci metodiky New Gate 21 (Česká Brána 21). Město má možnost aktivně spolupracovat s ostatními členy NSZM ČR.

Činnost města podle Projektu Prostějov - Zdravé město bude naplňovat mezinárodně uznávané kvalitní programy a doporučení v rámci rozvoje města, kterými jsou zejména:

- místní realizace cílů Health 21;*
- místní akční plán zdraví a životního prostředí (LEHAP);*
- místní (lokální) Agenda 21.*

4. Při vědomí důležitosti výše uvedených cílů se město rozhodlo k následujícímu postupu:

a. Město zajistí nezbytné podmínky a zázemí pro řízení a realizaci Projektu Prostějov - Zdravé město v souladu s doporučeními asociace NSZM ČR.

b. V návaznosti na projekt bude započat proces strategického rozvoje Města Prostějova, který se bude dotýkat rozvoje individuálních i společenských hodnot - oblasti zdraví/ oblasti životního prostředí, oblasti sociální a kulturní, ale i oblasti ekonomické a hospodářské.

Strategický rozvoj města bude probíhat v kvalitě místní Agendy 21, tedy s cílem dlouhodobě udržitelného rozvoje města a v partnerské spolupráci s občany. Město bude v rámci projektu usilovat o spolupráci se zástupci jiných úřadů, institucí a škol, i se zástupci hospodářského a nevládního sektoru.

c. Realizace projektu bude popsána v Plánu zdraví, který bude současně podkladem pro politiku zdraví města. Pravidelně aktualizované znění Plánu zdraví je nedílnou přílohou této deklarace, a vytváří tak celkový Projekt Prostějov - Zdravé město.

Zastupitelstvo města Prostějova schválilo Deklaraci Projektu Prostějov Zdravé město na svém řádném zasedání dne 27. 9. 2001.“

PŘÍLOHA P III: KRITÉRIA MÍSTNÍ AGENDY 21 PRO MĚSTA A OBCE

Kritéria MA21 pro města a obce

KATEGORIE ZÁJEMCI

č.	KRITÉRIUM	UKAZATEL	LIMIT
i	Zájem o zápis do evidence MA21	<i>Vyplnění registračního formuláře do Databáze MA21</i>	Ano/Ne
ii	Kontaktní osoba MA21	<i>Stanovení kontaktní osoby - zástupce právnické osoby</i>	Ano/Ne
iii	Zpětná vazba o stavu MA21	<i>Pravidelné potvrzení zájmu o evidenci v Databázi MA21</i>	Ano/Ne

KATEGORIE D

Kontrola odb. správnosti doložených dokumentů v kategorii „D“ je zajištěna prostřednictvím CENIA a následně prostřednictvím „veřejné“ kontroly.

č.	KRITÉRIUM	č. uka zat.	UKAZATEL	LIMIT	DOKUMENTACE	PŘÍLOHA (DŮKAZ)
1.	Organizační struktura MA21	1.1	<i>Ustanovení zodpovědného politika pro MA21</i>	Ano/Ne	Příjmení, jméno, titul: Funkce: Kontaktní e-mail: Kontaktní tel.:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická verze nebo scan výpisu z usnesení zastupitelstva o ustanovení zodpovědného politika
		1.2	<i>Ustanovení koordinátora MA21 (v rámci úřadu či organizace zřízené městem/obcí)</i>	Ano/Ne	Příjmení, jméno, titul: Zařazení v rámci úřadu: Kontaktní e-mail: Kontaktní tel.:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická verze nebo scan výpisu z usnesení rady/zastupitelstva o ustanovení koordinátora nebo náplň práce koordinátora nebo smlouva o koordinaci mezi městem/obcí a pověřenou organizací
		1.3	<i>Existence neformální skupiny pro MA21 (může být i oficiální orgán)</i>	Ano/Ne	Název skupiny pro MA21: Datum ustanovení skupiny pro MA21:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická verze seznamu členů skupiny pro MA21 a subjektů, které členové zastupují
2.	Aktivní zapojování veřejnosti do oblastí plánování, a rozhodování (typu kulaté stoly, fórum UR/MA21 aj.)	2.1	<i>Plánování s veřejností (akční nebo komunitní plánování)</i>	Minimálně 2 plánovací akce za rok	Název plánovací akce 1: Téma/obsah akce 1: Termín akce 1: Název plánovací akce 2: Téma/obsah akce 2: Termín akce 2:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická verze zápisu nebo záznamu k proběhlé plánovací akci 1 Fotodokumentace – <i>nepovinná příloha</i> Elektronická verze zápisu nebo záznamu k proběhlé plánovací akci 2 Fotodokumentace – <i>nepovinná příloha</i>

3.	Prezentace činností a výstupů MA21	3.1.	<i>Aktualizace webové stránky s informacemi o MA21</i>	Informace o aktuálních aktivitách v daném roce na webu	Webový odkaz na stránku s informacemi o MA21	
		3.2	<i>Uveřejňování zpráv o MA21 v místních/regionálních/celo státních médiích</i>	Minimálně 2 zprávy v médiích za každé pololetí (4 zprávy za rok)	<p>Název článku 1: Datum publikování článku 1: Název média:</p> <p>Název článku 2: Datum publikování článku 2: Název média:</p> <p>Název článku 3: Datum publikování článku 3: Název média:</p> <p>Název článku 4: Datum publikování článku 4: Název média:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Scan článku 1 • Scan článku 2 • Scan článku 3 • Scan článku 4

4.	Spolupráce/partnerství sektoru veřejné správy, občanského sektoru a podnikatelského sektoru	4.1	<i>Společné zapojení zástupců občanského sektoru a podnikatelského sektoru do aktivit v rámci MA21</i>	Minimálně 2 společné aktivity za rok	<p>Název společné aktivity 1: Téma/obsah aktivity 1:</p> <p>Název společné aktivity 2: Téma/obsah aktivity 2:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Elektronická zpráva o společné aktivitě zástupců občanského, veřejného a podnikatelského sektoru nebo scan prezenční listiny/článku/smlouvy o partnerství v projektu nebo elektronická verze seznamu členů skupiny pro MA21 (aktivita 1) • Elektronická zpráva o společné aktivitě zástupců občanského, veřejného a podnikatelského sektoru nebo scan prezenční listiny/článku/smlouvy o partnerství v projektu nebo elektronická verze seznamu členů skupiny pro MA21 (aktivita 2)
----	---	-----	--	--------------------------------------	---	--

KATEGORIE C

Kontrola odb. správnosti doložených dokumentů v kategorii „C“ a souhlas se splněním kategorie jsou zajišťovány prostřednictvím členů PS MA21. Ti jsou o postupu města/obce/regionu do této kategorie informováni ze strany CENIA a je jim vymezena lhůta 10ti pracovních dnů, kdy mohou doloženou dokumentaci připomínkovat či rozporovat. Případné připomínky jsou shromažďovány po tuto dobu prostřednictvím CENIA a následně zaslány dané municipalitě k vypořádání. Až po uplynutí kontrolní lhůty je městu/obci/regionu kategorie uznána za splněnou (nejsou-li ke kvalitě obsažené dokumentace žádné připomínky).

Č.	KRITÉRIUM	Č. ukaz. zat.	UKAZATEL	LIMIT	DOKUMENTACE	PŘÍLOHA (DŮKAZ)
5.	Oficiální orgán samosprávy pro MA21	5.1	<i>Ustanovení/existence orgánu rady/zastupitelstva pro sledování postupu MA21 složeného ze zástupců veřejné správy, neziskového sektoru a komerčního sektoru</i>	Ano/Ne Min. 1 zástupce z každého sektoru	Název orgánu: Datum ustavení orgánu:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická verze nebo scan výpisu z usnesení rady/zastupitelstva o ustanovení nebo pověření orgánu vč. seznamu členů
6.	Oficiálně schválený dokument k MA21 (deklarace, charta apod.)	6.1	<i>Schválení dokumentu k MA21 zastupitelstvem města/obce</i>	Ano/Ne	Název dokumentu: Datum schválení dokumentu:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická verze nebo scan výpisu z usnesení zastupitelstva o schválení dokumentu Elektronická verze dokumentu
7.	Informace, vzdělávání a osvěta k UR a MA21	7.1.	<i>Pořádání osvětových kampaní k UR (Den Země, Evropský týden mobility apod.)</i>	Minimálně 1 kampaň za rok	Název kampaně: Datum konání kampaně: Pořadatel kampaně: Partneři kampaně: Odhad počtu účastníků:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická verze tiskové zprávy k proběhlé kampani Fotodokumentace - <i>nepovinná příloha</i>
		7.2.	<i>Realizace osvětových akcí k UR, MA21 a souvisejícím tématům pro úřad nebo veřejnost (mimo kampaň)</i>	Minimálně 1 osvětová akce za rok	Název osvětové akce: Datum konání osvětové akce: Pořadatel osvětové akce: Partneři osvětové akce: Počet účastníků:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická verze tiskové zprávy / článku k proběhlé osvětové akci Scan prezenční listiny Fotodokumentace - <i>nepovinná příloha</i>
8.	Sledování a hodnocení procesu MA21	8.1	<i>Projednání roční pravidelné zprávy o MA21 nebo akčního plánu zlepšování MA21 radou nebo zastupitelstvem města/obce</i>	Ano/Ne	Název zprávy/akčního plánu: Datum projednání zprávy/akčního plánu:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická verze nebo scan výpisu z usnesení rady/zastupitelstva o projednání nebo schválení dokumentu Elektronická verze dokumentu

9.	Finanční podpora aktivit MA21 ze strany samosprávy	9.1	Schválení finanční podpory aktivit MA21 vyplývajících z kom. plánování radou nebo zastupitelstvem města/obce (možno jednorázová i systematická podpora)	Minimálně 1 x za rok	Projekt / aktivita: Oblast využití finanční podpory:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická verze nebo scan výpisu z usnesení rady/zastupitelstva o schválení finanční podpory
10.	Pravidelné veřejné fórum UR/MA21 k celkovému rozvoji města/obce	10.1	Pořádání veřejného fóra UR/MA21 k celkovému rozvoji města/obce	Minimálně 1 x za rok	Datum konání fóra: Počet účastníků fóra:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická verze výstupu zápisu z fóra - komunitní plán nebo komunitní vize rozvoje Scan prezenční listiny Fotodokumentace – <i>nepovinná příloha</i>

KATEGORIE B

Kontrola odb. správnosti doložených dokumentů v kategorii „B“ a postupu municipality dle deklarovaných zásad MA21 je prováděna přímo na místě v daném městě/obci/regionu za účasti odborné komise složené ze zástupců PS MA21. Součástí splnění kategorie „B“ je zároveň „**obhajoba**“ postupu města/obce/regionu v rámci standardního zasedání PS MA21.

Č.	KRITÉRIUM	Č. uka zat.	UKAZATEL	LIMIT	DOKUMENTACE	PŘÍLOHA (DŮKAZ)
11.	Strategie UR města/obce nebo strategický plán rozvoje města/obce respektující principy UR	11.1	Strategie UR města/obce nebo strategický plán k UR schválené zastupitelstvem města/obce	Ano/Ne	Název dokumentu: Datum schválení dokumentu:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická verze nebo scan výpisu z usnesení zastupitelstva o schválení dokumentu Elektronická verze dokumentu <p>(povinné požadavky: 1. Strategie zahrnuje všechny tři pilíře UR; 2. Strategie zahrnuje jasný politický závazek k UR; 3. Dopad strategie je sledován pomocí min. 1 standardizovaného indikátoru; 4. Strategie nebo její akční plán jsou provázány na rozpočet města)</p>
12.	Dílč koncepce, která je v souladu se Strategií UR města/obce nebo strategickým plánem rozvoje města/obce respektujícím principy UR	12.1	Dílčí koncepce, která naplňuje principy UR, schválená zastupitelstvem města/obce	Prohlášení o naplňování principů UR uvedeno min. v 1 platné dílčí koncepci	Název dokumentu: Datum schválení dokumentu:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická verze nebo scan výpisu z usnesení zastupitelstva o schválení dokumentu (koncepte) Elektronická verze dokumentu (koncepte)
13.	Systém finanční podpory	13.1	Schválení systému finanční podpory (nebo alespoň jeho	Ano/Ne	Datum usnesení o schválení systému finanční podpory:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická verze nebo scan výpisu z usnesení rady/zastupitelstva o schválení systému

	města/obce pro realizaci opatření MA21		dílčí část) zahrnujícího podporu MA21 radou nebo zastupitelstvem města/obce		Typ systému finanční podpory (např. grantový systém atp.):	<ul style="list-style-type: none"> finanční podpory Elektronická verze přehledu oblastí zahrnutých do systému finanční podpory
14.	Získávání externích zdrojů pro realizaci MA21	14.1	Získávání externích zdrojů pro realizaci aktivit MA21 (externí dotace, granty aj.)	Minimálně 1 aktivní externí zdroj nebo podaná žádost v roce	Název externího finančního zdroje: Výše finanční podpory: Název projektu: Nositel projektu:	<ul style="list-style-type: none"> Scan smlouvy nebo jiného dokumentu o poskytnutí finanční podpory nebo scan dokladu o podání odpovídající projektové žádosti
15.	Stanovení a sledování vlastních indikátorů MA21	15.1	Stanovení a sledování vlastních indikátorů vyplývajících z komunitního plánování	Ano/Ne	Celkový počet sledovaných indikátorů:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronický přehled sledovaných indikátorů (popř. odkaz na webovou stránku, kde je přehled k nalezení)
16.	Sledování mezinárodně standardizovaných indikátorů UR	16.1	Sledování mezinárodních indikátorů UR	Ano/Ne	Celkový počet sledovaných indikátorů:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronický přehled sledovaných indikátorů (popř. odkaz na webovou stránku, kde je přehled k nalezení)
17.	Certifikované proškolení koordinátora MA21	17.1	Absolvování případně aktuální účast koordinátora MA21 na akreditovaném školení pro koordinátory MA21	Ano/Ne	Datum absolvování nebo zahájení akreditovaného školení: Jméno a příjmení školené osoby: Číslo akreditace vzdělávacího programu: Název školicí instituce:	<ul style="list-style-type: none"> Scan potvrzení o absolvování nebo aktuální účasti v akreditovaném vzdělávání od školicí instituce
18.	Výměna zkušeností a přenos příkladů dobré praxe v oblasti MA21	18.1	Aktivní zveřejňování vlastních příkladů dobré praxe v rámci tématické akce min. regionálního významu, příp. veřejně přístupné databáze	Ano/Ne	Název akce/databáze, kde byly příklady dobré praxe prezentovány: Datum, kdy byly příklady dobré praxe na akci/v databázi prezentovány:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická prezentace (ppt prezentace nebo popis) příkladů dobré praxe nebo odkaz na elektronický popis příkladů dobré praxe v rámci veřejně přístupné databáze

KATEGORIE A

Kategorii „A“ je možno splnit až poté, co město/obec/region **ve 3 po sobě jdoucích letech úspěšně obhájí kategorii „B“**. Kontrola odborné správnosti doložených dokumentů v kategorii „A“ a postupu municipality dle deklarovaných zásad MA21 je prováděna přímo na místě v daném městě/obci/regionu za účasti odborné komise složené ze zástupců PS MA21. Součástí splnění kategorie „A“ je zároveň „obhajoba“ postupu města/obce/regionu v rámci standardního zasedání PS MA21.

Č.	KRITÉRIUM	Č. uka zat.	UKAZATEL	LIMIT	DOKUMENTACE	PŘÍLOHA (DŮKAZ)
19.	Oficiální orgán samosprávy pro sledování stavu UR	19.1	<i>Ustanovení orgánu rady nebo zastupitelstva města/obce</i>	Ano/Ne	Název orgánu: Datum ustavení orgánu:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická verze nebo scan výpisu z usnesení rady/zastupitelstva o ustanovení nebo pověření orgánu
20.	Management kvality v rámci veřejné správy	20.1	<i>Zavedení certifikovaného systému řízení kvality v rámci činnosti úřadu města/obce (např. ISO, CAF, EMS, EMAS)</i>	Ano/Ne	Název certifikace: Datum získání certifikace:	<ul style="list-style-type: none"> Scan certifikátu systému řízení kvality činnosti úřadu
21.	Principy UR jsou ve městě/obci prakticky uplatňovány	21.1	<i>Udržení/zlepšování stávajícího stavu a vlivu na UR (dle vlastních nebo standardizovaných indikátorů)</i>	Zjištění stavu /vlivu minimálně 1 x za 3 roky	Datum posledního provedení sledování stavu udržitelnosti:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická verze zprávy o vývoji stavu/vlivu na UR dle sledovaných indikátorů
		21.2	<i>Udržení/zlepšování spokojenosti obyvatel s kvalitou života v obci/městě a s procesem MA21</i>	Zjištění stavu minimálně 1 x za 3 roky	Datum poslední provedené analýzy (ankety/průzkumu) spokojenosti obyvatel:	<ul style="list-style-type: none"> Elektronická zpráva o výsledcích analýzy (ankety/průzkumu) spokojenosti obyvatel

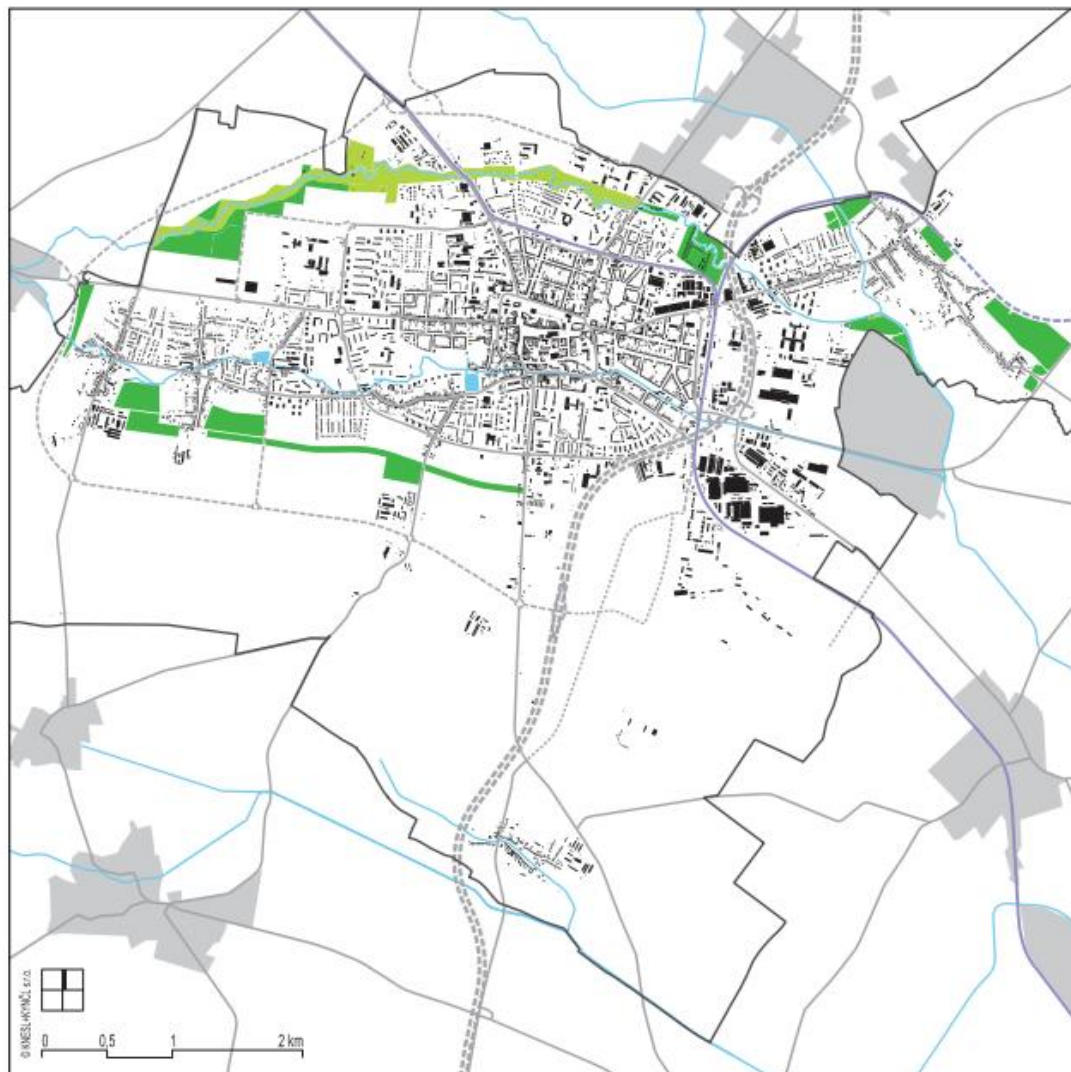
PŘÍLOHA P IV: DALŠÍ PARTNEŘI ZDRAVÉHO MĚSTA PROSTĚJOV

- **Národní síť Zdravých měst ČR**
- A.S. A. TS Prostějov, s.r.o.
- Český svaz ochránců přírody
- FTL – First Transport Lines, a. s.
- HABRO Prostějov – Ing. Jan Navrátil
- Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje
- Informační centrum pro mládež při Cyrilometodějském gymnáziu Prostějov
- Kontaktní centrum Želva
- Krajská hygienická stanice Olomouckého kraje – územní pracoviště Prostějov
- Kulturní klub DUHA Prostějov
- Lenka Sehnalová - Nordwalking
- Mateřské centrum Prostějov
- Městská knihovna Prostějov
- Městská policie Prostějov
- Národní dům Prostějov, o.p.s.
- Nemocnice Prostějov Středomoravská – Nemocniční, Člen skupiny AGEL
- Nízkoprahové centrum pro děti a mládež
- Okresní hospodářská komora Prostějov
- OS Písničkou ke slunci
- OS Pomocná ruka
- OS na pomoc zdravotně postiženým LIPKA
- Pedagogicko-psychologická poradna, pracoviště Prostějov
- Podané ruce, o. s. – Projekt OsA
- Policie ČR
- Sdružení rodičů a přátel zdravotně postižených celiakií a Dermatitis herpetiformis Duhring „Sedmikráska“
- Solná jeskyně – Jan Skříčka
- SportCentrum Prostějov
- Středisko prevence kriminality městské policie
- Střední zdravotnická škola Prostějov
- Střední odborná škola podnikání a obchodu spol. s r.o.
- mateřské školy města Prostějova
- základní školy města Prostějova
- SŠ, ZŠ a MŠ JISTOTA, o. p. s

PŘÍLOHA P V: ZMĚNY V ÚZEMNÍM PLÁNU – ZELENÉ PLOCHY

KNESL+KYNČL s.r.o.

ODŮVODNĚNÍ ÚZEMNÍHO PLÁNU PROSTĚJOV

Obr. 147: Schéma ploch rekreace – na plochách přírodního charakteru (■ stav, ■ návrh)

PŘÍLOHA P VI: SWOT ANALÝZA ZAPOJENÍ MĚSTA DO PROJEKTU ZDRAVÉ MĚSTO PROSTĚJOV

PŘÍLEŽITOSTI (<i>Opportunities</i>)	✓ Zvýšený zájem občanů o účast na místním plánování a zapojování se do aktivit v rámci MA 21	✓ Komisi schválený postup města do kategorie B v rámci MA 21	✓ Sponzoring ze soukromého sektoru	✓ Spolufinancování projektů ze strany státu či EU	✓ Kvalitnější legislativní zakotvení procesu MA 21 v podmínkách ČR	✓ Novinky v metodice Zdravých měst
SILNÉ STRÁNKY (<i>Strengths</i>)						
✓ Kvalitní organizační zázemí (koordinátor, politik i podpora magistrátu a tajemníka)	+++	+++	++	+++	0	+++
✓ Kvalifikovaný tým pracovníků	++	++	+	++	0	++
✓ Několikaleté zkušenosti v procesu MA 21	++	++	++	++	0	0
✓ Zvyšování povědomí u občanů města	+++	+	+	0	+	0
✓ Snadno zapamatovatelné logo	++	+	0	0	0	0

✓ Cílevědomá příprava na postup do kategorie B	0	+++	0	+	0	0
✓ Několik získaných ocenění města za kvalitu a inovace ve veřejné správě	+	0	+	++	0	0
✓ V rámci ZM je řešen široký okruh otázek – provázanost agendy	++	+	+++	0	++	++
CELKEM	15+	11+	10+	10+	3+	7+
SLABÉ STRÁNKY (<i>Weaknesses</i>)						
✗ Nedostatečné finanční zabezpečení	---	-	-	0	0	--
✗ Nepřehledně zpracované informace na webových stránkách, zastaralý vzhled, neatraktivní	--	--	0	0	0	0
✗ Tendence aktivit upadat do stereotypu	--	-	-	0	0	-
✗ Nedostatečná medializace	--	--	--	-	-	--
CELKEM	9-	6-	4-	1-	1-	5-
SILNÉ - SLABÉ STRÁNKY	6+	5+	6+	9+	2+	2+

HROZBY (<i>Threats</i>)	* Úplná ztráta zájmu občanů o „věci veřejné“	* Upadající politická podpora pro naplňování MA 21 a pokračování procesu ve městě	* Nedostatečné finanční zabezpečení – v souvislosti se současnou ekonomickou recesí	* Další potenciální ekonomická recese či krize	* Novinky v metodice Zdravých měst
SILNÉ STRÁNKY (<i>Strengths</i>)					
✓ Kvalitní organizační zázemí (koordinátor, politik i podpora magistrátu a tajemníka)	+++	++	+	+	+++
✓ Kvalifikovaný tým pracovníků.	++	0	0	+	++
✓ Několikaleté zkušenosti v procesu MA 21	0	+	0	0	+
✓ Zvyšování povědomí u občanů města	+	0	0	0	0
✓ Snadno zapamatovatelné logo	0	0	0	0	0
✓ Cílevědomá příprava na postup do kategorie B	0	+	0	0	++
✓ Několik získaných ocenění města za kvalitu a inovace ve veřejné správě	+	+	0	0	0
✓ V rámci ZM je řešen široký okruh otázek – provázanost agendy	+	+	+	+	+
celkem	8+	6+	2+	3+	9+
SLABÉ STRÁNKY (<i>Weaknesses</i>)					
* Nedostatečné finanční zabezpečení	---	---	--	--	--

* Nepřehledně zpracované informace na webových stránkách, zastaralý vzhled, neatraktivní	---	0	-	0	-
* Tendence aktivit upadat do stereotypu	---	-	0	0	0
* Nedostatečná medializace	--	-	0	--	0
CELKEM	-11	-5	-3	-4	3-
SILNĚ - SLABĚ STRÁNKY	-3	-1	-1	-1	6